

דוחות כספיים מאוחדים ביניים (לא מבוקרים)

ליום 30 ביוני 2009

תוכן העניינים

1	דוח הדירקטוריון	1
33	הצהרת (certification) המנהל הכללי	2
35	הצהרת (certification) החשבונאי הראשי	3
36	סקירת ההנהלה	4
51	דוח סקירה של רואי החשבון	5
	תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (לא מבוקרים)	6
52	6.1 מאזן	
53	6.2 דוחות רווח והפסד	
54	6.3 דוחות על השינויים בהון העצמי	
56	6.4 דוח על תזרימי המזומנים	
58	7 ביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (לא מבוקרים)	

ניתן להוריד את הדוח הרבעוני מאתר הבנק : www.bankjerusalem.co.il

דוח הדירקטוריון ליום 30 ביוני 2009

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 18 באוגוסט 2009 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2009 (להלן: "התקופה הנסקרת"). הדוחות ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים, והנתונים מבוססים בסכומים מדווחים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע הצופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" - וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

- מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
- השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ולא על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ולא על רווחיות הבנק.
- יכולת התממשות של תוכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
- תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
- התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו-כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
- תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
- שינוי בטעמי הצרכנים ולא בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוח זה, לרבות בגין השפעת נסיבות או אירועים שיקרו לאחר פרסום הדוח על מידע כאמור.

פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו

הבנק

בנק ירושלים נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג - 1983, בשם בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הנפיק הבנק לראשונה מניות לציבור והפך בכך לחברה שמנייתה נסחרת בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ביוני 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי, בנק ירושלים בע"מ.

הבנק פועל כבנק מסחרי משנת 1998 והוא נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי הבית - תושבי ישראל ותושבי חוץ - ופועל בתחומי המשכנתאות, החסכונות והפיקדונות, שוק ההון, מימון בניה למגורים, מימון אשראי לרכישת רכב ואשראי מסחרי אחר. שילוב עסקי זה של בנקאות מסחרית ובנקאות למשכנתאות, מאפשר לבנק להציע ללקוחותיו מגוון של שירותים, תוך שמירה על רמת רווחיות ופיזור הסיכון. הנהלתו של הבנק נמצאת בירושלים, והוא פועל באמצעות 16 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

התוצאות העסקיות - הרווח והרווחיות

הרווח הנקי הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 38.5 מיליוני ש"ח, לעומת 29.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 33%. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 14.4% לעומת 11.6% בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מגידול ברווח מפעילות מימון.

הרווח מפעילות מימון לפני ההפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 108.3 מיליוני ש"ח, לעומת 89.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של כ- 21%. עיקר הגידול נובע מגידול במימוש ניירות ערך זמינים למכירה ורווח מניירות ערך סחירים בסך 27.7 מיליוני ש"ח, מגידול ברווח מפוזיציות בסך 2.2 מיליוני ש"ח ומגידול ברווח מהתאמת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים בסך 7.6 מיליוני ש"ח. מנגד, חל קיטון ברווח ממרווח ומהון פיננסי בסך 13.4 מיליוני ש"ח בעיקר בשל ירידת הריבית ונרשמה הפרשה לירידת ערך של ניירות ערך בסך 4.4 מיליוני ש"ח.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בתקופה הנסקרת ב- 4.7 מיליוני ש"ח, לעומת 1.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקרו מגידול בהפרשות בגין הלוואות לדיר.

ההפרשה לחובות מסופקים בתקופה הנסקרת בגין יתרת תיק האשראי לציבור (כולל סיכון האשראי החוץ-מאזני) היוותה 0.12% (במונחים שנתיים) מיתרת התיק. ההפרשה המצטברת לחובות מסופקים בגין יתרת תיק האשראי לציבור (כולל סיכון האשראי החוץ-מאזני) היוותה בתום התקופה הנסקרת 1.8% מיתרת התיק.

הרווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 103.6 מיליוני ש"ח, לעומת 88.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 17%.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 41.0 מיליוני ש"ח, לעומת 41.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – קיטון של 2%.

סך הכנסות הבנק (ללא הפרשה לחובות מסופקים) הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 149.3 מיליוני ש"ח, לעומת 131.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד – גידול של 13%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 85.3 מיליוני ש"ח, לעומת 84.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של כ- 1%.

הרווח מפעולות רגילות לפני מסים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 59.3 מיליוני ש"ח, לעומת 46.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 28%. עיקר הגידול נובע מגידול ברווח מפעילות מימון.

ההפרשה למסים הסתכמה בתקופה הנסקרת ב- 20.8 מיליוני ש"ח, לעומת 17.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד – גידול של כ- 21% הנובע מהגידול ברווח מפעולות רגילות.

ההתפתחויות העיקריות בסעיפי המאזן

סך כל המאזן ליום 30 ביוני 2009 הסתכם ב- 9,517 מיליוני ש"ח, לעומת 9,251 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – גידול של כ- 3%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 30 ביוני 2009 הסתכמה ב- 844 מיליוני ש"ח, לעומת 351 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – גידול של 141%.

יתרת ניירות הערך ליום 30 ביוני 2009 הסתכמה ב- 1,194 מיליוני ש"ח, לעומת 1,292 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – קיטון של 8%.

להלן הרכב ניירות הערך:

יתרות ליום		
30 ביוני	31 בדצמבר	
2009	2008	
במיליוני ש"ח		
853	1,085	אגרות חוב ממשלתיות
197	116	אגרות חוב בנקאיות
144	91	אגרות חוב קונצרניות ואחרות
1,194	1,292	סה"כ ניירות ערך

יתרת ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר (ריפו) הסתכמה ביום 30 ביוני 2009 ב- 200 מיליוני ש"ח, לעומת 50 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008.

יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים וניירות ערך בניכוי ניירות ערך שנמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר הסתכמה ביום 30 ביוני 2009 ב- 1,838 מיליוני ש"ח, לעומת 1,593 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – גידול של 15%. הגידול מוסבר בהמשך גיוסי פיקדונות לעומת האטה בקצב ביצועי האשראי כמפורט להלן.

יתרת האשראי לציבור הסתכמה ביום 30 ביוני 2009 ב- 7,384 מיליוני ש"ח, לעומת 7,510 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – קיטון של 2%. הקיטון ביתרות האשראי נבע בעיקרו מקיטון של 13% ביתרת האשראי לרכב שהסתכמה ביום 30 ביוני 2009 ב- 643 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה של 740 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008.

להלן טבלת נתוני ביצועי אשראי לדיור ולרכב:

לשישה חודשים שהסתיימו		ביום 30 ביוני		
שינוי באחוזים		2008	2009	
		במיליוני ש"ח		
(13)		474	411	ביצועי אשראי לדיור
2		48	49	מיחזור הלוואות לדיור
(11)		522	460	סה"כ אשראי לדיור (כולל מיחזורים)
(57)		285	123	ביצועי אשראי לרכב
(28)		807	583	סה"כ אשראי לדיור (כולל מיחזורים) ורכב

יתרת ההלוואות מפיקדונות לפי מידת גביה הסתכמה ביום 30 ביוני 2009 ב- 3,131 מיליוני ש"ח, לעומת 3,279 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – ירידה של כ-5%.

יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 30 ביוני 2009 ב- 7,411 מיליוני ש"ח, לעומת 7,279 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – גידול של כ-2%.

יתרת תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ביום 30 ביוני 2009 ב- 1,113 מיליוני ש"ח (מזה – יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 433 מיליוני ש"ח) לעומת 1,188 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 (מזה – יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 426 מיליוני ש"ח) – קיטון של 6%.

אירועים מהותיים בתקופת הדוח

בחודש יוני 2009, אישרה הכנסת צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה), התשס"ט-2009 (להלן - התיקון). התיקון קובע הגדלה בשיעור מס הרווח החל על מוסדות כספיים מ-15.5% ל-16.5%, החל מיום 1 ביולי, 2009 ועד ליום 31 בדצמבר, 2010.

לפרטים לגבי שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על הבנק בעקבות התיקון ראה ביאור 10 בדוח הכספי.

ביום 17 ביוני 2009 פירסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" תשקיף מדף. לפרטים ראה ביאור 10 בדוח הכספי.

אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 7 ביולי 2009 גייסה "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ", חברה בת בשליטה מלאה של הבנק, 150 מיליוני ש"ח באמצעות הנפקת אגרות חוב (סדרה ו').

ביום 28 ביולי 2009 גייסה "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" 56 מיליוני ש"ח באמצעות הרחבת סדרה ו'. לפרטים בדבר ההנפקות ראה ביאור 11 בדוח הכספי.

בחודש יולי 2009 אישרה הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 אשר מפחית את שיעורי מס חברות באופן הדרגתי. לפרטים לגבי שיעורי המס שיחולו על הבנק ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים.

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים של הבנק ופרטים אחרים שפורסמו בדוח הדירקטוריון מצורפים בנספח לדוח הדירקטוריון.

השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו

ההון העצמי

ההון העצמי של הבנק ליום 30 ביוני 2009 הסתכם ב- 589.3 מיליוני ש"ח, לעומת 519.9 מיליוני ש"ח בתום השנה הקודמת, גידול של 13%. גידול זה נבע בעיקרו מרווחי הבנק בתקופה הנסקרת, בסך 38.5 מיליוני ש"ח, ומגידול בקרן ההונית בגין התאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך כ-29.1 מיליוני ש"ח (נטו לאחר השפעת מס). התנועה החיובית בקרן ההונית בגין התאמת ניירות ערך זמינים למכירה נובעת מעלית ערך באגרות חוב קונצרניות בסך 28.6 מיליוני ש"ח, מירידת ערך באגרות חוב ממשלתיות בסך 4.4 מיליוני ש"ח, ומעלית ערך באגרות חוב בנקאיות בסך 4.9 מיליוני ש"ח.

הבנק בוחן מדי תקופה את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני. הבנק קבע את הקריטריונים למעקב אחר ניירות הערך ולבחינה האמורה:

- שינוי בדירוג ניירות הערך על ידי סוכנויות הדירוג.
- משך הזמן בו נסחר הנייר בתשואה גבוהה.
- מקרים חריגים כגון ירידת ערך חריגה.

כמו כן, קבע הבנק קריטריונים נוספים שבהם תבוצע הפרשה מיידית לירידת ערך:

- הדירוג הנוכחי של נייר הערך על ידי סוכנויות הדירוג.
- תשואה נוכחית חריגה שבה נסחר נייר הערך.
- משך הזמן שבו נסחר נייר הערך בתשואה חריגה.
- אינדקציות שליליות מהותיות מתוך הדוחות הכספיים.

קריטריונים אלו נידונו בוועדת האשראי הדירקטוריונית ואושרו על ידה.

במהלך התקופה הנסקרת הבנק רשם הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני בסך 4.4 מיליוני ש"ח המתייחסת לאגרת חוב אחת.

להלן מידע לגבי ירידת הערך של אגרות חוב זמינות למכירה (ממשלתיות, בנקאיות וקונצרניות) שנרשמה לקרן ההונית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה:

סכום ירידת ערך (במיליוני ש"ח)						שיעור ירידת ערך לתאריך הדוח הכספי
סה"כ ירידת ערך ליום		משך הזמן בו השווי ההוגן של הנכס היה נמוך מעלותו				
31 בדצמבר 2008	30 ביוני 2009	מעל 12 חודשים	9-12 חודשים	6-9 חודשים	עד 6 חודשים	
10.8	8.2	6.2	--	--	2.0	עד 20%
12.5	4.3	4.3	--	--	--	20%-40%
31.3	--	--	--	--	--	מעל 40%
54.6	12.5	10.5	--	--	2.0	

בסיס ההון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון (הלימות ההון) הסתכם ב- 30 ביוני 2009 ב- 883 מיליוני ש"ח לעומת 822 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008 – גידול של 7%.

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק, יחס הלימות ההון של הבנק יעמוד בסוף שנת 2009 על 12%, כאשר יחס ההון הראשוני לנכסי הסיכון יעמוד על שיעור של 8.5%.

יחס ההון לרכיבי הסיכון עמד בסוף התקופה הנסקרת על 12.5% (בתום שנת 2008 – 11.8%). יחס ההון הראשוני לנכסי הסיכון עמד בסוף התקופה הנסקרת על 8.3% (בתום שנת 2008 – 7.8%).

הבנק בוחן מעת לעת את צרכי ההון שלו ומגייס באופן שוטף פיקדונות נדחים בהתאם לצרכיו. התוכנית העסקית של הבנק מביאה בחשבון גיוס אפשרי של פיקדונות נדחים לצורך פעילותו השוטפת.

יתרת תעודות ההתחייבות וכתבי התחייבויות נדחים שגויסו ממשקי בית ומלקוחות מוסדיים, הנכללת בהון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון, הסתכמה ב- 30 ביוני 2009 ב- 294 מיליוני ש"ח, לעומת 274 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008.

התפתחויות מהותיות

עסקי הבנק מושפעים מרמת הפעילות הכלכלית במשק. לפיכך, שינוי לטובה או לרעה בפעילות המשק, עשוי להשפיע על עסקי הבנק. הבנק עוקב מקרוב אחר ההתפתחויות המופיעות בפרק זה ונערך לצמצם את ההשפעה השלילית שלהן על פעילותו. לפרטים בדבר היערכות הבנק ראה להלן בפרק של דיון בגורמי סיכון.

ההתפתחויות העיקריות במשק

במהלך הרבעון השני של שנת 2009 נרשמו סימנים ראשונים להתאוששות מההאטה הכלכלית, אשר אפיינה את המשק בשני הרבעונים הקודמים. עדות לכך ניתן למצוא בסקר החברות והעסקים שפרסם בנק ישראל לרבעון השני של השנה. מהסקר עולה כי ברבעון הנסקר נמשכה הירידה בפעילות הכלכלית תוך התמתנות בעוצמתה ובהיקפה על פני מרבית ענפי המשק של המגזר העסקי בישראל. אינדיקטור נוסף המעיד על שיפור מסוים במצב המשק הוא העלייה שרשם המדד המשולב למצב המשק. המדד המשולב לחודש יוני עלה ב- 0.2% זאת לאחר 10 חודשים בהם ירד המדד ברציפות. מוקדם לדעת אם נתונים אלו מעידים על היפוך מגמה אך ניתן לומר כי ההתכווצות המהירה של הפעילות הכלכלית במשק אשר אפיינה את סוף שנת 2008 וראשית שנת 2009 נבלמה. במחצית הראשונה של השנה עלה מדד המחירים לצרכן ב 2.1%. בשנים עשר החודשים האחרונים (יוני 2008 עד יוני 2009) עלה המדד ב 3.6%, גבוה מהיעד אותו הציב בנק ישראל.

רמת הריבית במשק נותרה במהלך הרבעון האחרון ללא שינוי, ברמת שפל של 0.5%. מאז תחילת השנה ירדה הריבית בשיעור מצטבר של 1.25% כאשר הורדות הריבית בוצעו במהלך הרבעון הראשון של השנה. שיעור הבלתי מועסקים גדל באופן משמעותי מאז ראשית השנה ועמד, בחודש מאי, על 8.4%, זאת בהשוואה ל- 6.8% בסוף שנת 2008.

נתוני הגירעון התקציבי של המדינה הורעו במהלך התקופה הנסקרת. בששת החודשים השנה הסתכם הגירעון בסך של 17.7 מיליארדי ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד היה לממשלה עודף בסך של כ-2.1 מיליארדי ש"ח. בששת החודשים הראשונים של השנה, הסתכם הגירעון המסחרי של המשק ב- 0.3 מיליארד דולר בממוצע לחודש, 4 מיליארד במונחים שנתיים, זאת בהשוואה לגירעון של כ- 13.2 מיליארדים בשנת 2008. בענף התיירות נרשמה, במהלך המחצית הראשונה של השנה, ירידה של כ- 20% בכניסת תיירים לארץ בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

יש לציין כי במספר ענפי משק לא ניכרה האטה כלל.

במהלך הרבעון הנסקר נרשמה עלייה של 5.1% בסך המכירות של רשתות השיווק ושל 4.9% במכירות מזון ברשתות אלו. עלייה זו הינה המשך לעליות בשיעור של כ- 3% אשר אפיינו את הרבעון הראשון של השנה. כמו-כן על פי נתוני הלמ"ס, נרשמה במהלך הרבעון השני של השנה עלייה של 9.5% בסך כל הרכישות בכרטיסי אשראי, זאת, בהמשך לעלייה של 7.3% ברבעון הראשון של השנה.

שוק ההון הישראלי רשם במהלך המחצית הראשונה של השנה התאוששות חדה, כאשר מדדי המניות ואגרות החוב חזרו לרמות דומות לאלו שהתקיימו ערב המשבר הכלכלי. מדד ת"א 25 רשם עלייה חדה של כ- 32% ומדד ת"א 100 עלה ב- 46%. שוק אגרות החוב עלה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2009 בצורה ניכרת. אגרות החוב הקונצרניות עלו בשיעורים חדים בעוד שבאגרות החוב הממשלתיות נרשם שיפור קל בלבד.

☛ התפתחויות בכלכלה העולמית

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2009 השתנתה מעט האווירה בכלכלה העולמית. בראשית השנה פעלו הכלכלות הגדולות תחת השפעתו של המשבר הכלכלי, שהתפרץ במלא עוצמתו ברבעון האחרון של שנת 2008. המדדים המובילים של ארה"ב ואירופה ירדו במהלך הרבעון הראשון של השנה לרמות שפל. במהלך הרבעון השני של השנה רשמו מדדים אלו התאוששות משמעותית, זאת על רקע אינדיקטורים מסוימים אשר העידו על בלימת ההתכווצות הכלכלית והתייצבות מסוימת. מדד S&P 500 עלה במחצית הראשונה של השנה בשיעור של כ-2%. יש לציין כי המדד נפל במהלך הרבעון הראשון של השנה לרמות שפל ובמהלך חודש מרץ עמד על 676.6 נק'. העלייה, מנקודת שפל זו, ועד לרמה של 919.3 בהם נסחר המדד בסוף הרבעון, מהווה עלייה של כ-36%. תנודתיות זו אפיינה גם את המדדים המובילים באירופה, אשר נפלו בחדות במהלך הרבעון הראשון ותיקנו בחדות במהלך הרבעון השני. נתוני מכירות הבתים בארה"ב נתפסים כאחד האיתותים החשובים למצבו של המשק האמריקאי. במהלך התקופה הנסקרת נרשמו במדד זה נתונים מעורבים אשר מעידים עדיין על דשדוש מסוים בפעילות הכלכלית. שיעור החיסכון האמריקאי רשם שיפור בחודשים האחרונים, כאשר שיעור החיסכון עמד בחודש מאי על-6.9%. הריבית המוניטארית של הבנק המרכזי בארה"ב עמדה במהלך חל המחצית הראשונה של שנת 2009 על שיעור נמוך של 0.25%. ריבית זו אמורה לתמוך בפעילות הכלכלית ולהחזירה לתוואי של צמיחה. למרות שיעור הריבית הנמוך לא נרשם גידול בקצב האינפלציה. ב-12 החודשים האחרונים עמדה האינפלציה בארה"ב על 1.3%.

שוקי העבודה בארה"ב ובאירופה המשיכו להצטמצם שיעור האבטלה בארה"ב עמד בסוף המחצית הראשונה של שנת 2009 על 9.5% ושיעור דומה נרשם בגוש האירו.

☛ אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן עלה במחצית הראשונה של השנה ב-2.1%. עלייה זו נבעה בעיקר בשל עלייה במחירי הדיור ובמחיר האנרגיה, אלה עלו מתחילת השנה ב-2.8% וב-8.1% בהתאמה. המדד ללא דיור ואנרגיה עלה ב-1.3% בלבד. בהסתכלות על שנים-עשר החודשים האחרונים מסתכמת האינפלציה ב-3.6%, שיעור הגבוה מהיעד של 3% אותו הגדיר בנק ישראל.

שער הדולר רשם במהלך המחצית הראשונה של השנה עלייה של כ-3.1% בשער. במהלך רבעון הראשון של השנה עלה המטבע האמריקאי בשיעור של כ-10% ואילו ברבעון השני ירד בכ-6.4%. בנק ישראל המשיך במימוש תוכנית רכישות הדולרים היומית, עליה הכריז לפני מספר חודשים, מתוך מטרה לתמוך בשער הדולר ולהוות גורם משפיע בשוק זה. נפח המסחר הממוצע בעסקאות המרה עמד על 36 מיליארדי דולר, כאשר עיקר הפעילות מבוצעת ע"י מוסדות פיננסים זרים.

☛ המדיניות הפיסקאלית והמוניטארית

שיעור הריבית ירד במחצית הראשונה של השנה מרמה של 1.75% עד לרמה הנוכחית של 0.5%. מהלך הורדות הריבית התבצע ברבעון הראשון של השנה ומטרתו הייתה תמיכה בכלכלה המקומית ושיפור יכולת גיוס האשראי במשק. למרות נתוני האינפלציה הגבוהים יחסית, שהתבררו במהלך הרבעון השני של השנה, החליט בנק ישראל להותיר את הריבית על כנה. החלטה זו נבעה מהעלייה בשיעור האבטלה ומפער התוצר המהווים כוח ממתן לעליות המחירים במשק.

נתוני הגרעון התקציבי של המדינה הורעו במהלך התקופה הנסקרת. בששת החודשים הראשונים של השנה הסתכם הגרעון בסך של 17.7 מיליארדי שקלים. בתקופה המקבילה אשתקד היה לממשלה עודף בסך של כ-2.1 מיליארד שקלים. הגרעון הממשלתי ב-12 החודשים האחרונים (יולי 2008 עד יוני 2009) מסתכם בכ-35.0 מיליארד שקלים. הגרעון מוסבר ע"י גידול בהוצאות הממשלה מחד וקיטון בהכנסות ממסים מאידך. מתחילת

השנה מסתכמות הוצאות משרדי הממשלה בסך של כ-91.1 מיליארד שקלים, הוצאה גבוהה בכ-3.7% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד (87.8 מיליארד שקלים). סך ההכנסות ממסים הסתכמו מתחילת השנה בכ-84.5 מיליארד בהשוואה ל-96.0 בתקופה המקבילה אשתקד (ירידה נומינלית של 12.0%).

שוקי ההון והכספים

בדומה למגמה העולמית, נרשמה התאוששות משמעותית בשוק ההון המקומי. המדדים המובילים רשמו תיקון חד מעלה והגיעו בסוף המחצית הראשונה של השנה, לרמות קרובות לרמות ששררו ערב המשבר הכלכלי. כסף רב החל חוזר אט-אט אל שוק ההון, נתון שבא לידי ביטוי בנפחי המסחר ובעלויות שערים ניכרות. מדד ת"א 25 רשם במחצית הראשונה של השנה עלייה של כ-32%, מדד ת"א 100 רשם עלייה חדה של 46%, מדד מניות יתר-50 רשם זינוק של 122% ומדד הנדל"ן רשם עלייה של כ-92%.

שוק אגרות החוב רשם במהלך המחצית הראשונה של שנת 2009 התאוששות ניכרת. אגרות החוב הקונצרניות רשמו עליות חדות בעוד שבאגרות החוב הממשלתיות נרשם שיפור קל בלבד. מדד אגרות החוב הקונצרניות, צמודות המדד עלה בששת החודשים הראשונים של השנה בכ-30%. מדד התל-בונד 20 טיפס מראשית השנה ב-14% ומדד תל-בונד 40 בכ-33%. אגרות החוב הממשלתיות, צמודות המדד, עלו בסיכום ששת החודשים הראשונים של השנה בכ-6.5% ואגרות החוב הלא צמודות מסוג "שחר" עלו ב-1% בלבד.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2009 נרשמה מגמה מעורבת בהיקף מחזורי המסחר. מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ירד ועמד על 1.4 מיליארד ש"ח, זאת בהשוואה ל-2.2 מיליארד בתקופה המקבילה אשתקד. מחזור המסחר היומי הממוצע באג"ח עמד על 4.4 מיליארדי ש"ח, בהשוואה ל-3.8 בתקופה המקבילה אשתקד. קרנות הנאמנות רשמו במחצית הראשונה של השנה צבירה חיובית נטו של 9.5 מיליארדי ש"ח, עיקר הגיוסים היו בקרנות אג"ח ובקרנות כספיות.

ענף הבנייה

בשוק הבנייה נרשמה בחודשים האחרונים התאוששות מסוימת. במהלך החודשים ינואר-יוני חלה עלייה של כ-12% במכירת הדירות החדשות, בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד. מפילוח אזורי הרכישה עולה כי 44% מסך הדירות החדשות שנמכרו בתקופה הנ"ל היו במחוז המרכז, 23% במחוז ת"א וכ-10% באזור ירושלים. הערים המרכזיות בהם נרשמו עסקאות בדירות חדשות הם: פתח-תקווה (871), נתניה (599), ירושלים (456) וחולון (423 דירות).

מלאי הדירות החדשות שנותרו למכירה הולך ופוחת. בסוף המחצית הראשונה של שנת 2009 נותרו 7,800 דירות חדשות למכירה, ירידה של 21% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהיקף הפעילות מוסבר בין היתר ברמת הריבית הנמוכה ומהלואות נוחות המוצעות לציבור, כמו-כן בתקופה של אי-וודאות נתפסת רכישת דירה כאופציה סולידית להשקעה בעיני רבים.

ענף הרכב

מספר המסירות של רכבים חדשים (ללא משאיות) הסתכם במחצית הראשונה של השנה בכ-64 אלפי כלי-רכב, ירידה של 32% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. מנתוני רשות המיסים עולה כי חלה ירידה חדה בייבוא כלי רכב לישראל בששת החודשים הראשונים של השנה. בתקופה זו יובא לישראל כ-75.8 אלפי כלי רכב בהשוואה לכ-118.4 אלפי כלי רכב בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 36%.

תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

הפעילויות העיקריות

בתקופה הנסקרת המשיך הבנק במימוש תוכניתו העסקית.

קבוצת בנק ירושלים פועלת באמצעות מטה הבנק, חברות בנות וסניפי הבנק. החלוקה למגזרי הפעילות של הבנק מבוססת על סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים. הקבוצה פועלת ומספקת מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים:

- מגזר משקי הבית
- מגזר בנקאות פרטית (בעיקר לתושבי חוץ)
- מגזר עסקי
- מגזר ניהול פיננסי

פירוט בקשר לתוצאות הפעילות לפי מגזרי פעילות, ההכנסות והרווח הנקי, ראו ביאור 9 לתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תיאור מורחב של המגזרים:

מגזר משקי בית

פעילות המבוצעת מול משקי בית - יחידים תושבי ישראל בכל סניפי הבנק. מגזר זה הינו מגזר הפעילות העיקרי של הבנק והכנסותיו מהוות כ- 51% מכלל הכנסות הבנק. הפעילות מחולקת לשלושה תחומי משנה: משכנתאות, בנקאות ופיננסים ופעילות בשוק ההון.

הפעילות במשכנתאות כוללת מספר מוצרים ושירותים:

- מתן הלוואות לדיור כנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל פי מגוון מסלולי ריבית. ההלוואות נחלקות לשני סוגים: הלוואות מכספי בנק והלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון.
 - שירותים נלווים להלוואות הקשורים בביטוח חיי לווים ובביטוח נכס אגב משכנתא, המבוצעים באמצעות עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק.
- הפעילות בבנקאות ופיננסים כוללת בעיקר מתן אשראי לצורך רכישת כלי רכב, אשראי לזמן קצוב כנגד בטחונות וכן אשראי באמצעות הנפקת כרטיסי אשראי. כמו כן כוללת הפעילות גיוס פיקדונות וחסכונות מיחידים.
- בשוק ההון מוצעים ללקוחות המגזר המוצרים הבאים: שירותי ברוקראז' – ביצוע ותפעול של עסקאות בניירות ערך ובנגזרים בארץ ובחו"ל; ייעוץ בהשקעות – מתן שירותי ייעוץ בניירות ערך; ניהול תיקי השקעות – ניהול נכסים פיננסיים עבור לקוחות באמצעות ירושלים ניהול תיקי השקעות, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק.
- הרווח הנקי במגזר משקי הבית הסתכם במהלך התקופה הנסקרת ב- 5.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של 11.9 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הקיטון ברווח נובע מקיטון בהכנסות המימון (כאמור להלן) ומעליה בהפרשה לחומ"ס בגין הלוואות לדיור.
- הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 75.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 78.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הירידה בהכנסות נובעת מירידת הריבית השקלית, דבר שהביא לקיטון בהכנסות מההון הפיננסי המשווייכות למגזר זה.

ההפרשה לחומ"ס הסתכמה בתקופה הנסקרת בהוצאה של 4.9 מיליוני ש"ח, לעומת הוצאה של 2.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה לדיור לפי נוסחת עומק הפיגור.

האשראי לדיור מכספי הבנק שבוצע במגזר בתקופה הנסקרת הסתכם בכ- 307 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-325 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לדיור במגזר, מכספי בנק, לסוף התקופה הנסקרת הסתכמה ב- 5,207 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 5,077 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. יתרת אשראי מפקידונות לפי מידת גביה (הלוואות מכספי תקציב) הסתכמה ב- 3,131 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 3,279 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2008.

מגזר בנקאות פרטית

פעילות המבוצעת מול לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ. הכנסות מגזר זה מהוות כ- 10% מכלל הכנסות הבנק. הפעילות מחולקת לשלושה תחומי משנה: משכנתאות, בנקאות ופיננסים ופעילות בשוק ההון.

הרווח הנקי במגזר הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 4.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 5.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מירידה ברווח ממימון, כמפורט להלן.

הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 14.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 15.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - קיטון של כ-9%. עיקר הקיטון נבע מירידה ברווח ממרווח בעקבות הירידה בריבית הליבור בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לדיור במגזר לסוף התקופה הנסקרת הסתכמה ב- 868 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 825 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008. הגידול ביתרת האשראי נובע בעיקרו מעלית שער הדולר.

הפעילות במשכנתאות כוללת מתן הלוואות מכספי בנק ללקוחות פרטיים, תושבי חוץ ותושבי ישראל, בעלי עושר פיננסי גבוה, למימון רכישת דירות בארץ, וכן אשראי אחר בשעבוד דירת מגורים. האשראי לדיור מכספי הבנק שבוצע במגזר בתקופה הנסקרת הסתכם בכ- 104 מיליוני ש"ח, בדומה לתקופה מקבילה אשתקד.

פעילות בנקאות ופיננסים כוללת מתן אשראי ופעילות בחשבונות עו"ש גם ללקוחות המגזר השלישי. כן כוללת הפעילות גיוס פיקדונות במט"ח בעיקר מיחידים תושבי חוץ.

בשוק ההון מוצעים ללקוחות המגזר, כמו ללקוחות יתר המגזרים, המוצרים הבאים: ברוקראז' וייעוץ בהשקעות.

חלקו של המגזר בסך רווחיות הבנק מפעולות רגילות בתקופה הנסקרת הסתכם בכ- 11% בהשוואה ל- 17% בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר עסקי

פעילות המבוצעת מול לקוחות עסקיים ותאגידים בסניפים מוגדרים של הבנק. הכנסות מגזר זה מהוות כ- 14% מכלל הכנסות הבנק. הפעילות מחולקת לשלושה תחומי משנה: בניה ונדל"ן, בנקאות ופיננסים ופעילות בשוק ההון. פעילות הבנק במגזר זה הינה בעיקר מתן אשראי לזמן קצוב המגובה בביטחונות מוחשיים (נדל"ן, כלי רכב ופיקדונות כספיים).

הרווח הנקי במגזר הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 4.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של כ- 7.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מירידה ברווח ממימון ובהכנסות התפעוליות, כמפורט להלן.

הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 20.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 28.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהכנסות נובע בעיקרו מירידת ריבית הפריים דבר שהביא לשחיקת המרווח במגזר הלא צמוד. כמו כן, ירידה משמעותית בהכנסות הברוקראז' פגעה גם היא ברווחיות המגזר.

בתקופה הנסקרת, לא נרשמה הוצאה בגין הפרשה לחומ"ס, לעומת הכנסה של 1.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

פעילות בניה ונדל"ן כוללת מתן אשראי לחברות בניה ונדל"ן, ליווי פרויקטים בשיטת הליווי הסגור והנפקת ערבויות לפי חוק המכר (דירות) וערבויות אחרות.

יתרת האשראי בתחום הנדל"ן ליום 30 ביוני 2009 הסתכמה ב-811 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-828 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2008.

פעילות בנקאות ופיננסים כוללת מתן אשראי למימון פעילות שוטפת, מימון רכישת נכסים מסחריים לשימוש עצמי, כגון חנויות או משרדים ומתן שירותים נלווים לעסקים, כדוגמת ערבויות, המרות מט"ח וסחר חוץ. הבנק מתמקד בעיקר בתחום המסחר הסיטונאי ושירותים עסקיים שונים ואשראי לחברות ליסינג. כן כוללת הפעילות גיוס פיקדונות מגופים מוסדיים וחברות באמצעות מגוון הפיקדונות הקיים בבנק.

בשוק ההון מוצעים ללקוחות המגזר, כמו ללקוחות יתר המגזרים, המוצרים הבאים: ברוקראז', ייעוץ בהשקעות וניהול תיקי השקעות.

מגזר ניהול פיננסי

המגזר כולל תחומי פעילות של הבנק שאינם נובעים מפעילות מול לקוחות, ובכלל זה ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל ומול בנק ישראל וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

הרווח במגזר הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 24.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של 4.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע בהכנסות המימוניות של המגזר, כמפורט להלן.

הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 38.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 9.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה בסך של כ-23 מיליוני ש"ח, מגידול ברווחי פוזיציות ומהתאמה לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים בסך של כ-8 מיליוני ש"ח ומנגד, קיטון בסעיפים אחרים בסך של כמיליון ש"ח.

גיוס מקורות המימון

הבנק נוקט לאורך שנים במדיניות החותרת להרחבת הפעילות מול משקי בית במטרה להרחיב את בסיס גיוס המקורות. מדיניות זו תרמה בשנים אלו לגידול ניכר במשקלם של משקי הבית בסך פיקדונות הציבור. יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 30 ביוני 2009 ב- 7,411 מיליוני ש"ח לעומת 7,279 מיליוני ש"ח בתום שנת 2008. פיקדונות הציבור כוללים חסכונות ופיקדונות ממשקי בית ופיקדונות שגויסו מגופים מוסדיים ומחברות.

להלן הרכב מקורות המימון של הבנק הכוללים את פיקדונות הציבור, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים:

שיוני לעומת		יתרות ליום			
31 בדצמבר 2008	30 ביוני 2008	31 בדצמבר 2008	30 ביוני 2008	30 ביוני 2009	
מיליוני ש"ח					
168	256	3,386	3,298	3,554	1. פיקדונות שקליים וחשבונות עו"ש
(4)	124	2,898	2,770	2,894	2. תוכניות חסכון ופיקדונות צמודים למדד
8	25	828	811	836	3. פיקדונות במט"ח
(40)	(61)	167	188	127	4. פיקדונות צמודי מט"ח
132	344	7,279	7,067	7,411	סה"כ פיקדונות הציבור
(75)	(130)	1,188	1,243	1,113	5. תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים *
57	214	8,467	8,310	8,524	סה"כ מקורות מימון

* עיקר הקיטון נובע מרכישה עצמית של אגרות חוב.

בחודש יולי 2009 גייסה "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ", חברה בת בשליטה מלאה של הבנק, 206 מיליוני ש"ח באמצעות הנפקת אגרות חוב (סדרה ו'). לפרטים בדבר ההנפקות ראה ביאור 11 בדוח הכספי.

הסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל

במהלך התקופה הנסקרת לא נחתמו הסכמים מהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

המידע המפורט בפרק זה בנושא גורמי סיכון להם חשוף הבנק הנו "מידע צופה פני עתיד" העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות הנהלת הבנק בדבר התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו-כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק. יתכן והערכות אלה לא יתממשו, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים, אירועים מדיניים/ביטחוניים, שינויים בטעמי הלקוחות והתגברות התחרות.

פעילות הבנק ורווחיותו חשופים לשינויים בסביבה העסקית ומושפעים מהמצב הכלכלי, מההתפתחויות בשוק הנדל"ן וההון ומשינוי רגולציה. האטה כלכלית או משבר אפשרי בשוק הנדל"ן ו/או בשוק ההון עלולים להשפיע על פעילותו של הבנק בכלל ועל פעילותו במגזרי המשכנתאות והנדל"ן בפרט. להלן יתוארו עיקרי השינויים במאפייני הפעילות ובסביבה העסקית העלולים להשפיע על הרווח:

- המשך המשבר הפיננסי והעמקת ההאטה הכלכלית עלולים להשפיע על יכולת ההחזר של הלווים בבנק, על גידול בהיקף הפיגורים של לווים בשל ההרעה ביכולת ההחזר, על יכולת הגיוס של הבנק ועל המרווחים של פעילותו הבנקאית.
- שינויים מהותיים בשוק הנדל"ן למגורים העלול להשפיע הן על ירידה בשווי הבטוחות לאשראי שהעמיד הבנק ועל גידול בחובות בעיתיים והן על היקפי מתן אשראי למשקי בית בשעבוד דירת מגורים, שינויים אלו עלולים להשפיע על האשראי שניתן לפרויקטים המלווים על ידי הבנק.
- המשך המשבר בשווקים הפיננסיים בעולם עלול להשפיע על יכולת ההחזר של לווים תושבי חוץ, על הקטנת הביקושים לאשראי חדש למימון רכישת נכסי מגורים בארץ ועל פגיעה ביכולת גיוס מקורות למימון הפעילות במט"ח.
- האטה בשוק ההון עלולה לפגוע בעסקי הבנק בתחום שוק ההון. אולם מאחר ופעילות הבנק בתחום זה אינה מהווה חלק גדול מעסקיו, הערכת הבנק הינה כי אין ביכולתו של מימוש סיכון זה כדי לפגוע בבנק באופן מהותי.
- התממשות בעתיד של תחזיות מאקרו כלכליות של המשק באופן התואם או שונה מהערכות הבנק בדבר תחזיות אלו עלול להשפיע על תוצאות מגזר הניהול הפיננסי.

פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים, ובהם סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים נזילות. לבנק חשיפות נוספות, הנובעות מסיכונים תפעוליים ומסיכונים משפטיים. הבנק פועל במגוון של תחומי פעילות ומגזרי הצמדה והזרמים הכספיים הנובעים מפעילותו - המסתכמים במאות מיליוני ש"ח בחודש - מחייבים ניהול שוטף של הסיכונים השונים. סיכונים אלו מנוהלים בכפוף לחברי הנהלה כמפורט להלן:

סיכון האשראי מנוהל על ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. סיכונים השוק והנזילות מנוהלים על ידי המשנה למנכ"ל ומנהל סיכונים פיננסיים מר י. נרדי, מנהל אגף ניהול סיכונים ונוסטרו. הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי, מנוהל על ידי מר ר. שגיא, סמנכ"ל ומנהל אגף תפעול ותשתיות בנקאיות. הסיכון המשפטי מנוהל על ידי עו"ד ש. ויסטוק, יועצת משפטית של הבנק.

דירקטוריון הבנק בכל ישיבה מקבל סקירה על התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים שוק ואחת לרבעון דן במסמך חשיפות המרכז את כל נתוני החשיפה לסיכונים שוק. כמו כן מאשר הדירקטוריון, לפחות אחת לשנה, את מדיניות ניהול סיכונים השוק והנזילות ואת מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים. במסגרת הדיון על המדיניות, קובע הדירקטוריון, את מגבלות החשיפה לסיכונים השונים. דירקטוריון הבנק הסמיך את ההנהלה לביצוע מדיניות זו.

כן פועלת ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים, המפקחת על מדיניות ניהול הסיכונים ומאשרת השקת מוצרים חדשים. הועדה דנה בכל ישיבה בהתפתחות החשיפה לסיכוני השוק השונים, והיא מקבלת דיווח על כל חריגה מהמדיניות או מהמגבלות שקבע הדירקטוריון. פורומים נוספים, דוגמת פורום פנימי לניהול סיכונים, או הועדה לניהול נכסים והתחייבויות המתכנסת פעמיים בשבוע, דנים ופועלים באופן שוטף, בנושאים המשפיעים על החשיפה של הבנק לסיכוני השוק ולסיכוני הנזילות.

הסמכות לשינוי חשיפות קיימות, הגדלתן או הקטנתן, ניתנה לגורמים שונים בבנק (כל גורם על פי מדרג הסמכויות המאושר), והכול תוך עמידה במגבלות אותן קבע הדירקטוריון. כמו כן, באגף הבקורות מרוכזת הבקרה על סיכוני האשראי ועל סיכוני השוק והנזילות.

מדיניות ניהול הסיכונים, שאושרה על ידי הדירקטוריון, נועדה לסייע להנהלה בהשגת יעדיה העסקיים, תוך הגבלה של ההפסדים (החשבונאיים או הכלכליים) העלולים להיווצר עקב החשיפה לסיכונים המוזכרים. אומדן החשיפה לסיכונים מתבסס על תחזיות והערכות שוטפות של ההתפתחויות הצפויות במשק ובשוקי הכספים וההון. הבנק מנהל את סיכוני השוק תוך התייחסות להגבלת החשיפה החשבונאית הנובעת מסיכונים אלו. יחד עם זאת, החשיפה החשבונאית במרבית הסיכונים איננה שונה מהותית מהחשיפה הכלכלית, ומדיניות הסיכונים וקביעת המגבלות נעשית תוך כדי התייחסות גם לחשיפה הכלכלית.

הבנק נערך לצמצם את ההשפעה השלילית האפשרית של שינויים ברמות הסיכון בשווקים הפיננסיים הגלובאליים והמקומיים על פעילותו. במסגרת ההיערכות האמורה התקיימו מספר דיונים בנושא בדירקטוריון הבנק, ובהם הוחלט לצמצם את החשיפה במספר סיכונים ולהדק את המגבלות בהם. בין השינויים שנקבעו החמרת יחס נכסים נזילים נדרש, צמצום מגבלות לווה בודד, צמצום ה-VaR בתיק הסחיר והקשחת המגבלות על פעילות הנוסטרו, צמצום החשיפה לסיכון ריבית ועוד.

היערכות ליישום המלצות באזל II

ועדת באזל, המתאמת את פעולות הבנקים המרכזיים במדינות המתועשות, פרסמה בסוף יוני 2006 את המלצות ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ותקני הון (באזל II).

בנק ישראל פרסם ב-31 לדצמבר 2008 את הוראת השעה החדשה בנושא באזל II - "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון". ההוראה מגדירה את אופן חישוב הלימות ההון על-פי עקרונות באזל II והיא מבוססת על טיטות ההוראה שהפיץ בנק ישראל לתאגידים הבנקאיים במהלך השנים 2007 ו-2008.

המלצות באזל II מתחלקות לשלושה נדבכים:

- נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק ולראשונה גם בגין סיכון תפעולי.
- נדבך שני - תהליך סקירת הפיקוח.
- נדבך שלישי - משמעת שוק.

הנדבך הראשון מאפשר, לצורך חישוב דרישות ההון, שימוש במספר גישות למדידת רכיבי סיכון בגין סיכוני אשראי, שוק וסיכונים תפעוליים: הגישה הסטנדרטית (Standardized Approach) או גישות מתקדמות יותר, המבוססות על מודלים פנימיים של דירוג לקוחות ואמידת סיכונים תפעוליים. הגישות המתקדמות כפופות לאישור מפורש של המפקח על הבנקים.

הנדבך השני שם דגש על ניהול סיכונים אינטגרטיבי. במסגרת זו נדרשים הבנקים לקבוע מתודולוגיות, תהליכים ונהלים אשר נועדו להבטיח את הלימות ההון בטווח הארוך, תוך בחינת כל הסיכונים המהותיים להם חשוף כל בנק. הבנקים נדרשים להוכיח את יישום המתודולוגיות הנדרשות להבטחת הלימות ההון. הפיקוח על הבנקים נדרש להעריך תהליכים אלו, ולהטיל אמצעי פיקוח בהתאם לצורך ולתוצאות ההערכה.

הנדבך השלישי מתייחס לרמת שקיפות ודרישות גילוי שתיושמה בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים, כחלק משלים לנדבך השני. דרישות אלו נועדו לסייע למשתמשים בדוחות הכספיים להעריך את הלימות ההון של הבנק ואת המידע הנוסף הכלול בדוחות אלו לגבי ההון של הבנק, החשיפה לסיכונים השונים ותהליכי הערכתם. בנק ישראל פרסם הוראת שעה הדורשת החלת חלק מדרישות גילוי אלו כבר בדוחות הכספיים לשנת 2007.

כפי שקבע בנק ישראל, החל מהדוחות ליום 31 בדצמבר 2008, נדרשים התאגידים הבנקאיים בישראל לדווח לפיקוח על הבנקים, על תוצאות הלימות ההון כפי שהן מחושבות לפי הגישה הסטנדרטית בנדבך הראשון במשטר באזל II. כאשר הקצאת ההון נעשית עדיין לפי ההוראות הקיימות היום. החל מהדוחות ליום 31 בדצמבר 2009 צפויה המערכת הבנקאית לעבור להקצאת הון על-פי עקרונות באזל II הגישה הסטנדרטית.

הדיווח הראשון הועבר לבנק ישראל במהלך חודש אפריל 2009. והבנק ימשיך וידווח במקביל מדי רבעון עד תום שנת 2009. לפי החישובים הראשוניים ליום 31 בדצמבר 2008 עמד יחס הלימות ההון נדבך ראשון (על פי הגישה הסטנדרטית) על 13.4% בהשוואה ליחס של 11.8% לפי ההוראות הקיימות. ליום 31 במרץ 2009 עמד אותו יחס על 14.7% בהשוואה ליחס של 12.1% לפי ההוראות הקיימות. יודגש כי דיווח זה הינו ראשוני והוא מסתמך על הבנת הבנק את הוראת השעה שפרסם בנק ישראל ואת ההנחיות שפורסמו על ידו. ראוי לציין כי היחס האמור כולל רק את דרישת ההון עבור סיכוני הנדבך הראשון (סיכוני אשראי, שוק ותפעולי) ואיננו כולל הקצאות נוספות אפשריות בגין סיכוני הנדבך השני.

המלצות באזל II קושרות בין הלימות ההון הנדרשת מהבנקים לבין היעילות של תהליכי ניהול הסיכונים והאפקטיביות של הבקורות הפנימיות. בהקשר זה, מפנות ההמלצות ל-18 הנחיות ספציפיות ביחס לניהול סיכונים בתאגידים בנקאיים שפרסמה וועדת באזל II בעבר. בנק ישראל הודיע כי בכוונתו לאמץ 14 הנחיות מתוך ההנחיות האמורות.

הבנק מקיים עבודה רצופה מול חברת ייעוץ חיצונית המתמחה בנושא באזל II. יועצי החברה, בשיתוף עם צוותי עבודה מהבנק הכינו את התשתית המתאימה להטמעת הנדבך הראשון של ההוראה במערכות הבנק. כמו כן התקשר הבנק עם חברה נוספת, אשר ביצעה סקר פערים באשר לעמידת הבנק בהוראות הכלולות ב-14 הנחיות אותן בנק ישראל מתכוון לאמץ. תוצאות הסקר שימשו את הבנק לבניית תוכנית עבודה, שבמסגרתה שואף הבנק לסגור את הפערים שעלו בסקר האמור.

במהלך הרבעון השני של שנת 2009 החל הבנק בתהליך לבחינת הנאותות ההונית שלו – ICAAP - Internal Capital Assessment Adequacy Process. זהו תהליך שבאמצעותו מבצע הבנק באופן שוטף הערכה עצמאית של נאותות ההון שלו, כפועל יוצא של הסיכונים הגלומים בפעילותו כבנק. בניית תהליך זה בבנק מהווה חלק מרכזי בהיערכות הבנק לבאזל II ולדרישות בנק ישראל שבנדבך השני. נאותות ההון של הבנק מוכחת תוך התייחסות לשני צירים עיקריים:

- ציר הסיכונים במסגרתו קובע הבנק את הסיכונים המהותיים הנוצרים על ידי פעילותו, מודד את רמת החשיפה שלו לסיכונים אלה, מעריך את יכולתו לנהל אותם ואת אפקטיביות הבקרה עליהם. ציר זה סוכם למעשה כמה הון נדרש הבנק להחזיק לאור רמת החשיפה שלו לסיכונים ולאור איכות ניהולם.

■ ציר ההון במסגרתו קובע הבנק מהו ההון הרגולטורי שלו ומהן רכיבי ההון הנוספים אשר יכולים להוות את ההון הזמין שלו לצורך בחינת הנאותות ההונית. ההון הזמין מהווה את המקור המשמש את הבנק לכיסוי החשיפה האמורה.

מסקנת התהליך הינה הערכת הנאותות ההונית. דירקטוריון הבנק, לאחר שקיים דיון בנושא, סבור כי הכרית ההונית, על סמך נתוני 31 בדצמבר 2008, נאותה והיא מהווה הגנה טובה מפני התממשות הסיכונים אליהם חשוף הבנק. תוצרי התהליך ירוכזו במסמך ה- ICAAP אשר טיוטא שלו הוגשה לבנק ישראל ביום 20 ביולי 2009. המסמך הסופי אמור להיות מוגש בתחילת שנת 2010.

במקביל לתהליך ה- ICAAP, שהינו כאמור תהליך פנימי אותו מבצע הבנק, יבוצע גם על ידי המפקח על הבנקים תהליך סקירה והערכה. בתהליך הקרוי Supervisory Review and Evaluation Process - SREP נדרש הפיקוח לקבוע את הלימות הונו של תאגיד בנקאי ונאותות תהליך הערכת הלימות ההון שלו (ICAAP) ביחס לחשיפותיו לסיכון (פרופיל הסיכון) תוך התחשבות במסגרת הממשל התאגידי של הבנק. תהליך זה יסייע למפקח בגיבוש דעתו לגבי רמת ההון המתאימה, הצעדים הפיקוחיים ופעולות מפחיתות סיכון נוספות ביחס לנאותות ההונית של הבנק.

הנהלת הבנק רואה חשיבות רבה בהיערכות לטיפול בנושא הסיכונים ובהתאם לכך הבנק נערך לשילוב עקרונות באזל II בפעילותו העסקית. הבנק החל באיסוף הנתונים הנדרשים לצורך בניית מודלים סטטיסטיים לצורך דירוג לקוחות בבנק. בנוסף, במסגרת היערכות זו, מטמיע הבנק מערכת חדשה לניהול סיכונים אשראי באגף העסקי. מערכת זו תתמוך בקבלת ההחלטות למתן האשראי ותסייע בעתיד בבניית מודלים מתקדמים הנדרשים לצורך יישום המלצות באזל II.

יישום המלצות באזל II כרוך בהשקעת משאבים ניהוליים רבים ובעלויות שיתפרסו על פני מספר שנים.

סיכונים אשראי

מדיניות האשראי של הבנק מובאת אחת לשנה לדיון בדירקטוריון הבנק ומאושרת על ידו. במסגרת המדיניות נקבעו עקרונות וכללים להעמדת אשראי ולניהול תיק האשראי והבקרה עליו, אשר מתייחסים הן למשקי בית והן ללקוחות העסקיים, על פי סיווגם הענפי. מדיניות האשראי של הבנק נגזרת מהשינויים שחלו בו עם הפעלתו כבנק מסחרי, תוך התחשבות במגבלות האשראי ללווה בודד ולקבוצות לווים וכניסה מבוקרת לתחומי אשראי חדשים. במהלך חודש יולי 2008, במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללווים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה הרגולטורית, את המגבלות של לווה בודד, של מסגרת לקבוצת לווים ושל מסגרת לששת הלווים הגדולים.

המדיניות העסקית של הבנק בתחום זה שמה דגש על שיפור איכותי של תיק האשראי בכל תחומי הפעילות, תוך ניהול בקרה מתמדת וקביעת מדיניות של טיב הביטחונות. במטרה לצמצם את סיכון האשראי, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים ולהקטנת יתרות האשראי ללווים מענפי משק מסוימים אשר להערכת הבנק מאופיינים ברמת סיכון גבוהה יותר.

תיק האשראי בבנק מנוהל בשני אגפים: אגף האשראי הקמעונאי והאגף העסקי, תוך חלוקה ברורה לסמכויות אשראי, סוגי אשראי, סוגי לקוחות וסכומי אשראי. תהליך החיתום של האשראי אף הוא מוגדר, וכל בקשת אשראי נבחנת ומאושרת על פי מדרג סמכויות אישור האשראי ובהתאם לעקרונות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

להלן טבלת סיכון האשראי הכולל בגין לווים בעייתיים (במיליוני ש"ח)

יתרות ליום			
31 בדצמבר	30 ביוני		
2008	2008	2009	
חובות בעייתיים⁽¹⁾ לדיור			
76.1	81.3	84.2	שההפרשה בגינם היא לפי עומק הפיגור ⁽²⁾
52.8	46.5	63.9	שההפרשה בגינם אינה לפי עומק הפיגור
73.8	72.7	68.9	בפיגור זמני (פיגור מעל 3 חודשים עד 6 חודשים)
חובות בעייתיים⁽¹⁾ אחרים			
60.7	12.1	38.3	בהשגחה מיוחדת
26.0	14.3	52.3	בפיגור זמני
32.6	17.8	27.2	שאורגנו מחדש
67.8	59.2	39.4	שאינם נושאים הכנסה
389.8	303.9	374.2	סך כל האשראי המאזני ללוים בעייתיים⁽³⁾
41.5	35.2	40.3	סיכון האשראי החוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ⁽³⁾ ⁽⁴⁾
6.5	-	15.1	אגרות חוב בעייתיות ⁽⁵⁾
437.8	339.1	429.6	סיכון האשראי בגין לווים בעייתיים⁽³⁾

1 החובות מוצגים בניכוי ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.

2 כולל חובות בעייתיים שאורגנו מחדש ואינם נמצאים בפיגור.

3 לא כולל חובות בעייתיים שמכוסים על ידי ביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313).

4 כפי שחושב לצורך המגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שלווה נתן להבטחת חבות של צד שלישי.

5 מרבית העליה נובעת מעלית השווי של האג"ח.

חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים על בסיס מאוחד ליום 30 ביוני 2009

סיכון אשראי במיליוני ש"ח		מספר מוסדות	דרוג לטווח קצר	דרוג אשראי חיצוני
כולל	מאזני			
33	33	1	F1+	AA

עם פרוץ המשבר הפיננסי בשנת 2008, צמצם הבנק את הפקדותיו במוסדות פיננסיים בחו"ל, קבע מגבלות על ריכוזיות ההפקדות וקבע נהלים מחמירים ובדיקות נדרשות טרם הפקדת כספים בבנקים זרים בחו"ל.

סיכוני השוק**כללי**

לבנק מערכת החולשת על תזרימי המזומנים של הבנק, הנגזרים ממגוון פעולותיו הפיננסיות. מערכת זו מאפשרת ניהול נכסים והתחייבויות (Asset and Liability Management - ALM) ובין היתר מאפשרת כימות של סיכוני השוק על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR. בנוסף המערכת מאפשרת מעקב אחר מדדי סיכון נוספים כגון: חשיפות ריבית ובסיס ומבחני קיצון (Stress Testing).

ה- VaR אומד את ההפסד המקסימאלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה- VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו.

מודל ה- VaR אומץ בבנקים בכל המדינות המפותחות, והוא מהווה אומדן לסיכון כולל של התיק לאחר התחשבות במתממים (קורלציות) בין כל גורמי הסיכונים הרלוונטיים.

הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה- VaR הכלכלי): סך הכל - 15 מיליוני ש"ח. מזה: מקסימום למגזר הצמדה בודד - 10 מיליוני ש"ח. ביום 30 ביוני 2009 עמד ערך ה- VaR על 13.2 מיליוני ש"ח לעומת 9.7 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008. הערך המרבי של ה- VaR הכלכלי (סופי חודש) היה במהלך התקופה הנסקרת 13.2 מיליוני ש"ח.

בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה- VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה, והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר הצמוד למדד, שכן זה המגזר העיקרי שבו מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך. ביתר המגזרים עיקר פעילותו של הבנק היא בריבית משתנה ולטווח קצר.

הבנק מנהל מעקב אחר התפתחות משך החיים הממוצע (המח"מ) של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה לנקוט מהלכים למזעור ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו. לשם כך הוא מנהל מדידה שוטפת של המח"מ הנגזר מהפעילות החדשה השוטפת, וכן עוקב אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות, שלהם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בציפיות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה, ובהם בעיקר שיעור הריבית.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לחשיפה לסיכון הריבית לפי מודל המח"מ, המודד את הטווחים לפירעון של הנכסים ושל ההתחייבויות. במגזר הצמוד למדד לשנת 2009 הוגבל פער המח"מ בין הנכסים להתחייבויות (בהתחשב בשיעור הצפוי של הפירעון המוקדם) ל-0.6± שנה. המגבלה על שיעור ההפסד המרבי כתוצאה משינוי של 1% בריבית במגזרים צמוד מדד, לא צמוד ומט"ח הם 20, 15 ו-5 מיליוני ש"ח בהתאמה, כאשר המגבלה לס"ה חשיפה בכל המגזרים היא 15 מיליוני ש"ח.

הבנק מודד את החשיפה האמורה באמצעות מודל חודשי, תוך מעקב שוטף אחר התפתחויות משמעותיות בפעילויות השונות העוללות להביא לחריגה ממגבלות אלו. ביום 30 יוני 2009 עמד פער המח"מ המשוקלל בין הנכסים לבין ההתחייבויות של הבנק במגזר הצמוד למדד, על -0.58 שנים על פי מודל המתחשב באומדן של שיעור הפירעון המוקדם, בהשוואה לפער של -0.36 שנים ביום 31 בדצמבר 2008.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1% בריבית במגזר צמוד המדד היא קטנה, יחסית לשווי התזרים הנקי המהווה של הבנק.

להלן מידע לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 30 ביוני 2009 (במיליוני ש"ח):

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית):

סה"כ	מטבע חוץ**	מטבע ישראלי		
		צמוד מדד	לא צמוד	
9,530.2	1,042.1	3,386.3	5,101.8	נכסים פיננסיים*
385.9	8.7	374.6	2.6	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
9,073.2	1,018.5	4,142.3	3,912.4	התחייבויות פיננסיות
371.4	22.8	-	348.6	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
471.5	9.5	(381.4)	843.4	שווי הוגן נטו

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

השינוי בשיעורי הריבית	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית				
	מטבע ישראלי		שינוי בשווי הוגן באחוזים		
	לא צמוד	צמוד מדד	מטבע חוץ**	סה"כ	סה"כ
	צמוד	מדד	סה"כ	סה"כ	סה"כ
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	833.6	(378.1)	10.2	465.7	(5.8)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	842.1	(381.2)	9.5	470.4	(1.1)
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	853.0	(382.6)	8.7	479.1	7.6
					1.6

* לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

סיכון הבסיס

החשיפה לסיכון הבסיס נובעת משינויים בשיעורי הריבית, בשערי החליפין ובקצב האינפלציה. מדיניות הבנק היא לנהל את הסיכונים הנובעים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים בכל מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגירעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

	באחוזים מההון הפיננסי ⁽¹⁾		במיליוני ש"ח ליום 30/06/09	
	סכום מרבי	סכום מזערי	סכום מרבי	סכום מזערי
הצמדה למדד	50%	-50%	275	-275
במט"ח ובהצמדה למט"ח	8.5%	-8.5%	47	-47
לא צמוד	150%	50%	825	275

(1) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד

הוועדה הדירקטוריונית לניהול סיכונים מתוקף סמכותה, כפי שנקבעה במדיניות הבנק, אישרה הגדלה זמנית של הסכום המזערי של שיעורי החשיפה במגזר ההצמדה הצמוד למדד (מגבלת המינימום). ההגדלה של המגבלה הינה בסך 100 מ' ש"ח נוספים והיא נקבעה לזמן מוגבל.

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכות המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות הקצה האחראיות על ניהול הפוזיציות והתאמתן למגבלות החלות עליהן. המידע בדבר גובה הפוזיציות נסקר באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים. להלן החשיפה הכלכלית (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית) בפועל בכל מגזר הצמדה (במיליוני ש"ח):

חשיפה במהלך התקופה הנסקרת ⁽²⁾			חשיפה ליום 30/06/09	
ממוצעת	מזערית	מרבית		
מיליוני ש"ח				
-212.7	-41.4	-343.9	-290.3	הצמדה למדד
2.6	-20.8	20.4	4.9	במט"ח ובהצמדה למט"ח

(2) החשיפה במגזר הצמוד למדד הינה ב- 15 לכל חודש.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכוני שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

סיכוני הנזילות

סיכון הנזילות נובע מאי-הוודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (בלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם נתנו בריבית משתנה) שמומנו מפיקדונות לטווח קצר. סיכון הנזילות קיים גם כאשר גיוס הפיקדונות לטווח הקצר מתאים לתקופת שינויי הריבית בהלוואות, אף שבכך מצטמצמת החשיפה לסיכון הריבית.

הבנק חשוף לסיכוני נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים. בנוסף לכך מושם דגש על הארכת המח"מ של הפיקדונות ושמירה על רמת נזילות גבוהה.

מדיניות הבנק היא להתאים, ככל האפשר, את התקופות לפירעון של המקורות לאלו של השימושים בכל מגזר הצמדה. לאופי האשראי, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המיחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

על פי הוראות בנק ישראל, חייב כל תאגיד בנקאי לקבוע מדיניות כוללת לניהול הנזילות שלו, ולקיים מערכת מידע לשליטה, בקרה ודיווח על מצב הנזילות ולמידתה. כן נקבע כי יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות הנזילות שהבנק נדרש לקיים בתקופת פירעון של עד חודש (להלן: "יחס נכסים נזילים") לא יפחת מ-1. ניתן למדוד את החשיפה לסיכון הנזילות ואת יחס הנכסים הנזילים באמצעות מודל פנימי.

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו לפחות אחת לחודש באמצעות מודל נזילות פנימי (הבנק קבע מהם המצבים בהם נדרשת הרצת המודל בתדירות גבוהה יותר). לצורך המודל אסף הבנק וממשיך לאסוף נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המיחזור של הפיקדונות והחסכונות. דירקטוריון הבנק קבע את

עקרונות ניהול הנזילות, את מדרג האחריות והסמכות ואת מערך ההתראות והטיפול בחריגות מהמגבלות שנקבעו.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות (על פי המודל הפנימי) על יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות (לתקופת פירעון של עד חודש) לרמה של 1.5 לשנת 2009, מגבלה זו נבחנת מידי רבעון בהתאם להתפתחות מקורות המימון בבנק ונזילות המערכת הבנקאית ושווקי הכספים בארץ ומובאת לאשרור מידי ישיבה של הועדה הדירקטוריונית לניהול סיכונים. יחד עם זאת מדיניות הבנק היא שהיחס הנ"ל לא ירד מ-1.8. כמו כן, קבע דירקטוריון הבנק מגבלות נוספות וביניהן גם על הפער שבין תזרים הפירעון של הנכסים לבין זה של ההתחייבויות לפי תקופות.

קביעת המגבלות האמורות מביאה בחשבון הן התרחשויות צפויה של אירועים בבנק ובסביבתו העסקית והן את האפשרויות העומדות בפני הבנק לגבי גיוס מקורות חלופיים במקרה הצורך ואת העלויות של מקורות אלו.

יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות ליום 30 ביוני 2009 עמד על 2.2 בהשוואה ליחס של 2.42 ביום 31 בדצמבר 2008. הערך המינימלי של יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות (סופי חודש) היה במהלך התקופה הנסקרת 2.07 מיליוני ש"ח.

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, משום שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי הוא סיכון להפסד הנובע מכשל או אי התאמה של תהליכים פנימיים ובכללן שיטות פגומות לעיבוד נתונים, הגורם האנושי כמו טעויות אנוש, מערכות הבנק כגון: העדר תהליכי מניעה ובקרה נאותים או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון התפעולי כוללת סיכונים משפטיים אך אינה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין.

ועידת באזל, המתאמת את פעולות הבנקים המרכזיים במדינות המתועשות פרסמה בסוף יוני 2004 את המלצותיה שיכנסו לתוקף בישראל על פי הודעת המפקח על הבנקים ביום 1.1.2010. בהתאם להוראה על הבנק יהיה להקצות הון בגין הסיכונים התפעוליים וזאת החל מיום כניסת ההוראות לתוקף.

בפעילותו השוטפת, חשוף הבנק, כמו כל מערכת פיננסית/בנקאית אחרת, לסיכונים תפעוליים או לסיכונים מעילה והונאה. על מנת להקטין את החשיפה להפסדים מהסיכונים התפעוליים פועל הבנק במספר מישורים:

- הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.
- ביצוע בקורות מרכזיות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.
- ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים וסקר מעילות והונאות.
- שיפורים שוטפים בתהליכים בהתאם להערכת הסיכונים.
- אישור כל תהליך ומוצר חדשים בוועדה ייעודית לניטור סיכונים תפעוליים וסיכונים מעילה והונאה שבראשה עומד המנכ"ל.
- איסוף מידע על אירועי כשל תפעולי לצורך הפקת לקחים.

לצורך שיפור הזיהוי והערכה של מכלול הסיכונים התפעוליים והבקורות וכן על מנת ליישם תכנית אופרטיבית לניטור והפחתת הסיכונים התפעוליים הבנק נמצא לקראת סיום של סקר סיכונים תפעוליים מקיף המבוצע על מכלול הפעילויות העסקיות והתפעוליות.

בבנק פועל מנהל סיכונים תפעוליים (מר ר. שגיא, סמנכ"ל הבנק) הכפוף למנכ"ל ובנוסף קיימת פונקציה של בקרת סיכונים תפעוליים וועדת היגוי לניטור סיכונים תפעוליים כמצוין לעיל. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח שוטף על אירועי כשל תפעוליים ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד גם אם בפועל הפסד זה לא נגרם.

בקרת אשראי וביטחונות על המסחר בניירות ערך

על פי הוראות הבורסה לניירות ערך ובנק ישראל פועל בבנק בקר אשראי וביטחונות, המבצע מעקב בזמן אמת על המסחר בניירות ערך. כמו כן, מפעיל הבנק מנגנוני חסימה והתרעה אוטומטיים במערכת המסחר ומעדכן בה את תוצאות הפעילות בניירות ערך הנסחרים בבורסות מחוץ לישראל, כנדרש בהוראות אלו.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

חוק לתיקון חוק ההוצאה לפועל התשכ"ז - 1967

ב-4 לנובמבר 2008 אושר בקריאה שנייה ושלישית תיקון לחוק ההוצאה לפועל. על פי התיקון, הורחבו סמכויות רשם ההוצאה לפועל לקבל מידע על חייבים וכן להטיל עליהם מגבלות שונות. התיקון מאפשר לזוכה לבחור במסלול גביה מקוצר לחובות עד לסך של 10,000 ש"ח, אשר יופעל ישירות ע"י ההוצל"פ ללא טיפול עו"ד, וכן נקבעו בתיקון תנאים למאסר חייבים אשר צמצמו את האפשרות לנקוט בהליך זה. בנוסף, בוטלה בחוק האפשרות להתנות על זכותו של חייב המפונה מדירתו לקבל דיור חלוף, ונקבעו הנחיות באשר להיקף הפיצוי בגין דיור חלוף אותו יהיה זכאי החייב לקבל. הנחיות אלו יחולו על הלוואות שינתנו לאחר כניסת התיקון לתוקף, אולם במקרים בהם יוכח לרשם ההוצאה לפועל כי לא הובהרה לחייב זכותו לדיור חלוף - יוחל התיקון לחוק גם לגבי הלוואות שניתנו לפני חקיקתו. תחולת התיקון לחוק הינה החל מ 6 במאי 2009. הבנק נערך ליישום הוראות התיקון לחוק. להערכת הבנק, לתיקון המוצע לא תהיה השפעה מהותית על הבנק.

הוראת המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31 בדצמבר 2007 פרסם המפקח על הבנקים חוזר שכלל תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי", ההוראות החדשות נדונו בהרחבה בדוח השנתי לשנת 2007 בפרק "שונות".

הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים החל מיום 1 בינואר 2010 ואילך. הנהלת הבנק נערכת ליישום ההוראות ופועלת על פי תוכנית מפורטת עם לוח זמנים ליישומה. בשלב זה לא ניתן לכמת את ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה לראשונה על ההון העצמי ליום 1 בינואר 2010.

העלאת שיעור מס השכר והרווח על מוסדות כספיים

ביום 13 במאי 2009, במסגרת אישור תקציב המדינה לשנים 2009-2010, החליטה הממשלה להעלות את שיעור המע"מ ואת שיעור מס השכר והרווח על מוסדות כספיים משיעור של 15.5% לשיעור של 16.5%, החל מיום 1 ביולי 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2010, במסגרת הוראת שעה. בשנת המס 2009, העלאת מס השכר והרווח על מוסדות פיננסיים (החל מיום 1 ביולי 2009), תחול לגבי השכר המשתלם בעד עבודה בחודש יולי 2009 ואילך ולגבי מחצית מהרווח בשנת 2009.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון עמלת פירעון מוקדם בעת מימוש נכס) התשס"ט 2009

ביום 4 במאי 2009, הוגשה הצעת החוק האמורה על ידי חבר הכנסת איתן כבל. בדומה להצעות חוק שהוגשו על ידו לכנסת השש עשרה (פ/4104) והשבע עשרה (פ/3074/17), נועדה הצעת החוק להקל על חייבים בעת מימוש דירת מגוריהם, כך שלא יוטל עליהם תשלום עמלת פירעון מוקדם במקרה והנכס מומש על ידי התאגיד הבנקאי בשל אי פירעון ההלוואה. להערכת הנהלת הבנק, לתיקון המוצע לא תהיה השפעה מהותית על הבנק.

שונות

הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח השנתי לשנת 2008. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

דוח סיכום שנתי של המבקר הפנימי לשנת 2008, ודוח הביצוע של תוכנית העבודה השנתית של המבקר הפנימי לשנת 2008, נדונו בישיבת ועדת הביקורת שהתקיימה ביום 15 בינואר 2009. דוח המבקר הפנימי, על ביצוע תוכנית העבודה למחצית הראשונה של 2009, נדון בישיבת ועדת הביקורת שהתקיימה ביום 23 ביולי 2009.

תרומות

מדיניות התרומות של הבנק מבוצעת בהתאם להחלטת ההנהלה ובמסגרת תקציב הבנק. מדיניות זו כוללת קריטריונים לבחירת מוסדות ו/או עמותות.

במסגרת פרויקט "אמץ לוחם" שמפעילה האגודה למען החייל, אימץ בנק ירושלים את ביה"ס לתותחנות שדה בשבטה. ביה"ס לתותחנות שדה (ביסל"ת) בשבטה מיועד להכשיר ולהסמך את הלוחמים והמפקדים במערך הקני והרקטי בחיל התותחנים.

פרויקט "אמץ לוחם" קושר בין חברות עסקיות לגדודי לוחמים ע"י אימוץ ערכי, תומך ומסייע. אימוץ היחידה מעניק ללוחמים תחושת שייכות ומחזק את תחושת הקונצנזוס סביב שירותם הצבאי.

לבנק התחייבויות עתידיות למתן תרומות במסגרת פרויקט "אמץ לוחם" בסכום של כ- 100 אלפי ש"ח לשנה עד שנת 2011.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מההנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות. התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות.

האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים ונסיון העבר תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

בתקופה ינואר - יוני של שנת 2009, לא חלו שינויים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים לעומת אלו שתוארו בדוח השנתי לשנת 2008.

סניפי הבנק

הבנק פועל באמצעות 16 סניפים, הפזורים בכל רחבי הארץ. שניים מסניפיו – בתל אביב וירושלים – משמשים כסניפים מסחריים המשרתים לקוחות עסקיים ומשקי בית גם יחד. בשאר סניפיו מציע הבנק מגוון רחב של שירותים בנקאיים למשקי בית – בעיקר מתן משכנתאות והלוואות, חסכונות ופיקדונות, הנפקת כרטיסי אשראי וכן פעילויות שונות בשוק ההון.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי של הבנק הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן יעילות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך התקופה הנסקרת, לא אירע כל שינוי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

תיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970

ביום 6 באוגוסט 2008 נכנס לתוקפו תיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, לפיו תאגיד מדווח נדרש לפרסם דיווח מידי אודות פרטים בדבר עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה. במועד הנ"ל, הודיעה רשות ניירות ערך לאיגוד הבנקים כי הרשות לא תתערב במקרים בהם לא יינתן גילוי בדוח מידי בקשר עם עסקאות בנקאיות, שאינן מהוות עסקה חריגה כהגדרתה בחוק לפי חוק החברות, בתנאים שונים.

בהתאם להודעת רשות ניירות ערך הנ"ל, החליטה ועדת הביקורת של הבנק בישיבתה ביום 18 בספטמבר 2008, לקבוע קריטריונים לעסקאות חריגות ולעסקאות זניחות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורן. הקריטריונים פורסמו על ידי הבנק במסגרת דו"ח הדירקטוריון לרבעון השלישי לשנת 2008.

ביום 22 בפברואר 2009, הבהירה רשות ניירות ערך במכתבה לאיגוד הבנקים מספר סוגיות הנוגעות לעסקאות בנקאיות כנ"ל, זאת בשים לב להתייחסות התאגידים הבנקאיים במסגרת הדוחות לרבעון השלישי לדרישות רשות ניירות ערך במכתבה מיום 18 בספטמבר 2008. בהתאם להודעה שהתקבלה באיגוד הבנקים, יישום הנחיותיה של רשות ניירות ערך במכתבה מיום 22 בפברואר 2009, נדחה לרבעון השלישי לשנת 2009.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

האורגן בבנק האחראי על בקרת העל (כמשמעותה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 303) הינו דירקטוריון הבנק. קודם לאישור הדוחות הכספיים על ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון וטיוטת הדוח התקופתי השנתי (בדוחות השנתיים בלבד), לוועדת מאזן. וועדת המאזן מונה את יו"ר הדירקטוריון, 3 דירקטורים – מתוכם 1 דירקטור חיצוני. כמו כן, בישיבה נוכחים מנכ"ל הבנק, החשבונאי הראשי וכן נציגים של רואה החשבון המבקר החיצוני.

בישיבת הוועדה נדונים בפרוטרוט הדוחות הכספיים ומתקבלת החלטה על מתן המלצה לדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים.

לאחר קבלת המלצת הוועדה לעיל לאישור הדוחות הכספיים, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון והדוח התקופתי השנתי (בדוחות שנתיים בלבד), לעיונם של כלל חברי הדירקטוריון. במהלך ישיבת הדירקטוריון, נסקרות התוצאות הכספיות, המצב הכספי ומוצגים נתונים על פעילות הבנק וניתנות תשובות לשאלות הדירקטורים.

בישיבה נוכח גם רואה החשבון המבקר החיצוני של הבנק אשר נותן את חוות דעתו המקצועית ביחס לדוחות הכספיים וכן ביחס לסוגיות חשבונאיות בקשר לדוחות הכספיים. עם סיום הדיון מחליט הדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

חוזר בעניין "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיוח כספי - SOX ACT 404"

ב- 5 בדצמבר 2005 פירסם המפקח על הבנקים חוזר המפרט הוראות ליישום דרישות סעיף 404 של ה- SOX

Act בסעיף 404 נקבעו על ידי ה- SEC וה- Public Company Accounting Oversight Board

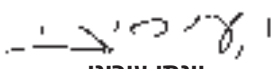
(PCAOB) הוראות באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיוח כספי.

הוראות המפקח בחוזר הנ"ל קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיף 404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחו.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.
- יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית של בקורות פנימיות בבנק והליך פיתוחן של מערכות אלה מחייב את הבנק להיערך ולקבוע שלבים ויעדי ביניים עד ליישומן המלא.

הבנק השלים את הפרוייקט על פי לוחות הזמנים שנקבעו והדוחות הכספיים לשנת 2008 כוללים את הצהרת ההנהלה על אחריותה לקיומם ולשמירתם של בקורות פנימיות נאותות ונהלים נאותים בנוגע לדיוח הפיננסי וכן הערכתה לגבי האפקטיביות של בקורות ונהלים אלו.

אבי בזורה
מנהל כללי

יונתן עירוני
יושב ראש הדירקטוריון

18 באוגוסט 2009

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2009 (בלתי מבוקרים)

נספח לדוח הדירקטוריון

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		שיעור השינוי ב-%
2008	2009	
באחוזים		
11.6%	14.4%	
סכומים מדווחים מיליוני ש"ח		
89.8	108.3	21%
(1.2)	(4.7)	292%
88.6	103.6	17%
41.9	41.0	-2%
(84.3)	(85.3)	1%
46.2	59.3	28%
(17.2)	(20.8)	21%
29.0	38.5	33%

א. רווח ורווחיות

1. תשואת הרווח הנקי להון הממוצע ⁽¹⁾

2. רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
3. הפרשה לחובות מסופקים
4. רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
5. הכנסות תפעוליות ואחרות
6. הוצאות תפעוליות ואחרות
7. רווח מפעולות רגילות לפני מיסים בסכומים מדווחים
8. הפרשה למיסים
9. רווח נקי

ב. יחסים פיננסיים עיקריים

- הפרשה לחובות מסופקים בגין יתרת אשראי
- לציבור (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני משוקלל)
10. הפרשה לתקופה ⁽¹⁾
11. הפרשה מצטברת
12. יחס הון לרכיבי סיכון

31.12.08	30.06.09
באחוזים	
0.09%	0.12%
1.8%	1.8%
11.8%	12.5%

יתרות ליום		שיעור השינוי ב-%
31.12.08	30.06.09	
מיליוני ש"ח		
9,251	9,517	3%
351	844	141%
1,292	1,194	-8%
7,510	7,384	-2%
7,279	7,411	2%
1,188	1,113	-6%
520	589	13%
822	883	7%

ג. מאזן - סעיפים עיקריים

13. סך כל המאזן
14. מזומנים ופיקדונות בבנקים
15. ניירות ערך
16. אשראי לציבור
17. פיקדונות הציבור
18. תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
19. הון עצמי
20. הון לצורך יחס הון לרכיבי סיכון

ד. סעיפים חוץ-מאזניים

21. יתרת הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגבייה
22. יתרת ערבויות

3,279	3,131	-5%
618	570	-8%

(1) במונחים שנתיים אפקטיביים.

הצהרה (certification)

אני, אבי בזורה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2009 (להלן: - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי של הבנק ותזרימי המזומנים לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והמאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אבי בזורה
 מנהל כללי

18 באוגוסט 2009

הצהרה (certification)

אני, ארנון זית, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2009 (להלן: - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי של הבנק ותזרימי המזומנים לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והמאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

ארנון זית
 חשבונאי ראשי

18 באוגוסט 2009

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

תוספת א

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2009			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
2.84	2.84	34.1	4,852.2
	(1.29)	(12.1)	3,762.0
		(1.3)	99.4
		(3.1)	227.7
(1.62)		(16.5)	4,089.1
1.22	1.55		
	13.25	102.7	3,249.8
		11.3	225.2
13.78		114.0	3,475.0
	(11.91)	(110.8)	3,883.7
		2.8	(99.4)
(11.91)		(108.0)	3,784.3
1.87	1.34		
	(16.43)	(50.3)	1,146.5
		(5.5)	249.6
(15.05)		(55.8)	1,396.1
	17.26	49.3	1,065.9
		12.5	247.1
17.54		61.8	1,313.0
2.49	0.83		
	3.79	86.5	9,248.5
		5.8	474.8
3.90		92.3	9,723.3
	(3.42)	(73.6)	8,711.6
		1.5	-
		9.4	474.8
(2.76)		(62.7)	9,186.4
1.14	0.37		

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים ⁽⁸⁾התחייבויות ⁽⁸⁾

השפעת נגזרים מגדרים

השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾

השפעת נגזרים מגדרים

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע חוץ - פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁸⁾

השפעת נגזרים מגדרים

השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

הערות בסוף סקירת ההנהלה

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

תוספת א

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2009			
שיעור הכנסה (הוצאה) ^{(5) (6)}			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
-	-	-	
0.3		0.3	
17.3		17.3	
47.2		47.2	
(0.8)		(0.8)	
46.4		46.4	
		9,248.5	
		17.7	
		35.0	
		(8.2)	
		9,293.0	
		8,711.6	
		5.7	
		32.0	
		8,749.3	
		543.7	
		53.7	
		(21.3)	
		576.1	

בגין אופציות

בגין מכשירים נגזרים אחרים

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות כללית ונוספת)

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾נכסים כספיים אחרים ⁽⁸⁾

הפרשה כללית ונוספת לחומ"ס

סך כל הנכסים הכספיים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁸⁾

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות

נכסים לא כספיים

התחייבויות לא כספיות

סך הכל האמצעים ההוניים

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (1)

סכומים מדווחים

תוספת א

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה) (5) (6)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה (2)
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
5.14	5.14	56.2	4,456.2
	(3.36)	(31.1)	3,745.2
		(1.3)	88.0
		(3.2)	217.0
(3.56)		(35.6)	4,050.2
1.58	1.78		
	15.62	129.9	3,515.7
		6.2	171.1
15.60		136.1	3,686.8
	(14.87)	(137.6)	3,902.7
		3.1	(88.0)
(14.87)		(134.5)	3,814.7
0.73	0.75		
	(16.28)	(51.2)	1,178.0
		(13.3)	334.7
(16.00)		(64.5)	1,512.7
	19.22	55.5	1,067.9
		14.9	318.9
18.84		70.4	1,386.8
2.84	2.94		
	6.03	134.9	9,149.9
		(7.1)	505.8
5.40		127.8	9,655.7
	(5.30)	(113.2)	8,715.8
		1.8	-
		11.7	535.9
(4.38)		(99.7)	9,251.7
1.02	0.73		

מטבע ישראלי לא צמוד

(8) נכסים

(8) התחייבויות

השפעת נגזרים מגדרים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

השפעת נגזרים מגדרים

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע חוץ - פעילות מקומית (3)

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

(8) נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

השפעת נגזרים מגדרים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

תוספת א

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה) ^{(5) (6)}			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
		1.7	
		0.3	
		10.6	
		40.7	
		(0.4)	
		40.3	
		9,149.9	
		14.8	
		78.3	
		(6.3)	
		9,236.7	
		8,715.8	
		9.5	
		25.6	
		8,750.9	
		485.8	
		57.4	
		(20.9)	
		522.3	

בגין אופציות

בגין מכשירים נגזרים אחרים

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות כללית ונוספת)

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾נכסים כספיים אחרים ⁽⁸⁾

הפרשה כללית ונוספת לחומ"ס

סך כל הנכסים הכספיים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁸⁾

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות

נכסים לא כספיים

התחייבויות לא כספיות

סך הכל האמצעים ההוניים

הערות בסוף סקירת ההנהלה

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (1)

סכומים מדווחים

תוספת א

לששת החודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2009			
שיעור הכנסה (הוצאה) (5) (6)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה (2)
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
3.31	3.31	76.4	4,651.2
	(1.60)	(29.3)	3,674.5
		(2.9)	98.0
		(3.5)	135.3
(1.84)		(35.7)	3,907.8
1.47	1.71		
	6.99	120.5	3,506.8
		11.5	114.6
7.42		132.0	3,621.4
	(6.39)	(126.1)	4,006.1
		3.1	(98.0)
(6.39)		(123.0)	3,908.1
1.03	0.60		
	11.02	61.1	1,138.4
		20.8	291.6
11.78		81.9	1,430.0
	(9.51)	(49.8)	1,072.2
		(2.5)	270.9
(7.94)		(52.3)	1,343.1
3.84	1.51		
	5.63	258.0	9,296.4
		32.3	406.2
6.07		290.3	9,702.6
	(4.74)	(205.2)	8,752.8
		0.2	-
		(6.0)	406.2
(4.66)		(211.0)	9,159.0
1.41	0.89		

מטבע ישראלי לא צמוד

(8) נכסים

(8) התחייבויות

השפעת נגזרים מגדרים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

השפעת נגזרים מגדרים

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

(3) מטבע חוץ - פעילות מקומית

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

(8) נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

השפעת נגזרים מגדרים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

הערות בסוף סקירת ההנהלה

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

תוספת א

לששת החודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2009			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
		(3.3)	
		0.7	
		31.6	
		108.3	
		(4.7)	
		103.6	
		9,296.4	
		16.4	
		14.9	
		(7.7)	
		9,320.0	
		8,752.8	
		6.3	
		44.6	
		8,803.7	
		516.3	
		57.7	
		(21.5)	
		552.5	

בגין אופציות

בגין מכשירים נגזרים אחרים

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות כללית ונוספת)

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾נכסים כספיים אחרים ⁽⁸⁾

הפרשה כללית ונוספת לחומ"ס

סך כל הנכסים הכספיים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁸⁾

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות

נכסים לא כספיים

התחייבויות לא כספיות

סך הכל האמצעים ההוניים

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

תוספת א

לששת החודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	

5.26	5.26	113.1	4,354.3
	(3.64)	(64.4)	3,567.1
		(2.6)	88.3
		(6.5)	274.7
(3.78)		(73.5)	3,930.1
1.48	1.62		

מטבע ישראלי לא צמוד

(8) נכסים

(8) התחייבויות

השפעת נגזרים מגדרים

השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

השפעת נגזרים מגדרים

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

	10.87	187.7	3,543.6
		10.9	214.3
10.85		198.6	3,757.9
	(10.33)	(195.0)	3,869.8
		4.3	(88.3)
(10.34)		(190.7)	3,781.5
0.51	0.54		

מטבע חוץ - פעילות מקומית ⁽³⁾

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

	(16.87)	(104.5)	1,184.5
		(32.0)	377.3
(16.72)		(136.5)	1,561.8
	21.72	127.8	1,109.1
		21.7	331.9
19.67		149.5	1,441.0
2.95	4.85		

סך הכל

(8) נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

השפעת נגזרים מגדרים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

	4.37	196.3	9,082.4
		(21.1)	591.6
3.65		175.2	9,674.0
	(3.10)	(131.6)	8,546.0
		1.7	-
		15.2	606.6
(2.52)		(114.7)	9,152.6
1.13	1.27		

הערות בסוף סקירת ההנהלה

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

תוספת א

לששת החודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה) ^{(5) (6)}			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
		4.2	
		0.9	
		24.2	
		89.8	
		(1.2)	
		88.6	
		9,082.4	
		11.9	
		9.6	
		(6.4)	
		9,097.5	
		8,546.0	
		9.2	
		64.3	
		8,619.5	
		478.0	
		57.2	
		(20.6)	
		514.6	

בגין אופציות

בגין מכשירים נגזרים אחרים

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות כללית ונוספת)

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾נכסים כספיים אחרים ⁽⁸⁾

הפרשה כללית ונוספת לחומ"ס

סך כל הנכסים הכספיים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁸⁾

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות

נכסים לא כספיים

התחייבויות לא כספיות

סך הכל האמצעים ההוניים

הערות בסוף סקירת ההנהלה

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

מטבע חוץ - נומינלי ב-\$ ארה"ב

תוספת א

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2009			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני \$ ארה"ב	
	5.81	4.1	288.4
		0.1	40.4
5.21		4.2	328.8
	(1.28)	(0.9)	281.9
		(0.1)	40.9
(1.24)		(1.0)	322.8
3.97	4.53		

פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני \$ ארה"ב	
	4.87	4.6	384.8
		0.3	28.6
4.83		4.9	413.4
	(2.80)	(2.4)	346.4
		(0.2)	27.1
(2.81)		(2.6)	373.5
2.02	2.07		

פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

מטבע חוץ - נומינלי ב-\$ ארה"ב

תוספת א

לששת החודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2009			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני \$ ארה"ב	
	4.94	7.1	291.0
		0.4	45.4
4.51		7.5	336.4
	(1.31)	(1.8)	276.6
		(0.3)	42.2
(1.32)		(2.1)	318.8
3.19	3.63		

פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

לששת החודשים שהסתיימו ביום			
30 ביוני 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני \$ ארה"ב	
	5.35	9.3	352.2
		0.6	27.7
5.28		9.9	379.9
	(2.92)	(4.7)	324.0
		(0.4)	24.1
(2.95)		(5.1)	348.1
2.33	2.43		

פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30 ביוני 2009**סכומים מדווחים****תוספת ב**

30 ביוני 2009					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה עד 5 שנים	מעל 5 שנים עד 10 שנים	מעל 10 שנים
מיליוני ש"ח					
2,893.9	794.8	1,032.3	80.7	158.4	51.1
2,591.1	417.3	645.5	163.0	88.3	8.4
302.8	377.5	386.8	(82.3)	70.1	42.7
302.8	680.3	1,067.1	984.8	1,054.9	1,097.6
79.5	173.0	687.6	946.2	578.1	629.3
96.1	164.0	944.2	952.4	1,284.8	481.3
(16.6)	9.0	(256.6)	(6.2)	(706.7)	148.0
(16.6)	(7.6)	(264.2)	(270.4)	(977.1)	(829.1)
983.4	66.0	58.5	6.7	7.9	15.1
568.6	203.8	213.4	19.2	14.1	1.7
414.8	(137.8)	(154.9)	(12.5)	(6.2)	13.4
414.8	277.0	122.1	109.6	103.4	116.8
3,956.8	1,033.8	1,778.4	1,033.6	744.4	695.5
3,255.8	785.1	1,803.1	1,134.6	1,387.2	491.4
701.0	248.7	(24.7)	(101.0)	(642.8)	204.1
701.0	949.7	925.0	824.0	181.2	385.3

מטבע ישראלי לא צמוד

סך כל הנכסים

סך כל ההתחייבויות

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

מטבע ישראלי צמוד למדד

סך כל הנכסים

סך כל ההתחייבויות

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

מטבע חוץ⁽²⁾

סך כל הנכסים

סך כל ההתחייבויות

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

סך כל הנכסים

סך כל ההתחייבויות

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית

החשיפה המצטברת

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות.

(2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות

- א. נתונים מלאים על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי של הסעיף המאזני. הזרמים העתידיים שהונו כאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד מועדי הפירעון, או עד למועד שינוי הריבית, המוקדם שבהם.
- ג. הנתונים הינם לפי לוחות סילוקין מקוריים ואינם מביאים בחשבון אפשרות של פירעונות מוקדמים. בתקופה הנסקרת נפרעו הלוואות בפירעון מוקדם בסך של 298.0 מיליוני ש"ח.

30 ביוני 2009					
מסך חיים ממוצע שנים	שיעור תשואה פנימי %	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽¹⁾ מיליוני ש"ח	מעל 20 שנים	מעל 10 עד 20 שנים
0.47	3.83	5,015.9	-	-	4.7
0.32	2.00	3,913.6	-	-	-
0.15	1.83	1,102.3	-	-	4.7
		1,102.3	1,102.3	1,102.3	1,102.3
3.58	5.25	3,301.5	-	4.2	203.6
2.95	4.21	3,969.5	-	-	46.7
0.63	1.04	(668.0)	-	4.2	156.9
		(668.0)	(668.0)	(668.0)	(672.2)
0.12	5.23	1,139.0	-	-	1.4
0.30	1.83	1,022.4	-	-	1.6
(0.18)	3.40	116.6	-	-	(0.2)
		116.6	116.6	116.6	116.6
1.60		9,456.4	-	4.2	209.7
1.50		8,905.5	-	-	48.3
0.10		550.9	-	4.2	161.4
		550.9	550.9	550.9	546.7

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק - מאוחד

סכומים מדווחים

תוספת ג

30 ביוני 2009

מיליוני ש"ח				
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל לציבור	ההוצאה בגין הפרשה ספציפית לחובות מסופקים	יתרות חובות בעיתיים
14.8	1.9	16.7	0.3	-
70.6	7.1	77.7	-	2.1
1,205.0	667.8	1,872.8	1.0	153.1
0.8	-	0.8	-	-
64.5	1.0	65.5	0.2	0.1
29.1	1.0	30.1	-	-
87.9	0.2	88.1	-	-
13.0	0.1	13.1	-	1.0
113.4	6.7	120.1	-	5.7
167.2	14.0	181.2	0.1	7.9
52.8	8.0	60.8	-	0.5
5,207.2	3.5	5,210.7	3.1	217.0
505.5	119.4	624.9	0.3	42.2
7,531.8	830.7	8,362.5	5.0	429.6

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו, הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 ביוני, 2009 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים, לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאי הוודאויות הנובעות מהאמור בביאור 6(ג)(2)(א) לדוחות הכספיים ביניים.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב, 18 באוגוסט 2009

תמצית מאזן מאוחד ליום 30 ביוני 2009

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	30 ביוני	
	2008 (בלתי מבוקר)	2009 (בלתי מבוקר)
350.7	377.0	843.6
1,291.7	1,245.4	1,194.2
7,510.1	7,457.2	7,383.9
51.8	44.8	50.3
47.0	40.8	45.0
9,251.3	9,165.2	9,517.0

נכסים

מזומנים ופיקדונות בבנקים

ניירות ערך

אשראי לציבור

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

7,279.3	7,066.5	7,411.3
139.5	269.2	124.1
3.7	4.1	3.9
50.0	-	200.0
1,188.3	1,243.2	1,113.0
70.6	62.9	75.4
8,731.4	8,645.9	8,927.7
519.9	519.3	589.3
9,251.3	9,165.2	9,517.0

התחייבויות והון

פיקדונות הציבור

פיקדונות מבנקים

פיקדונות הממשלה

ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר

תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הון עצמי

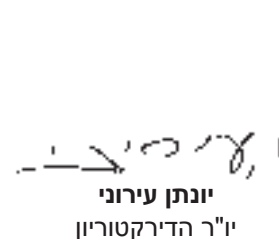
סך כל ההתחייבויות וההון

ארנון זית
חשבונאי ראשי

אבי בזורה
מנהל כללי

יונתן עירוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
18 באוגוסט 2009

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוחות רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
	2008	2009	2008	2009
	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
171.7	89.8	108.3	40.7	47.2
6.8	1.2	4.7	0.4	0.8
164.9	88.6	103.6	40.3	46.4
82.4	41.9	40.7	20.7	20.4
(1.0)	(0.4)	-	0.1	-
1.5	0.4	0.3	0.2	0.2
82.9	41.9	41.0	21.0	20.6
102.6	53.4	52.6	26.7	25.4
24.4	12.0	13.8	6.0	7.0
39.2	18.9	18.9	9.7	9.7
166.2	84.3	85.3	42.4	42.1
81.6	46.2	59.3	18.9	24.9
29.9	17.2	20.8	6.6	7.2
51.7	29.0	38.5	12.3	17.7
0.73	0.41	0.55	0.17	0.25
0.73	0.41	0.55	0.17	0.25

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

הפרשה לחובות מסופקים

רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים

הכנסות תפעוליות ואחרות

עמלות תפעוליות

הפסדים מהשקעות במניות, נטו

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות

הוצאות תפעוליות ואחרות

משכורות והוצאות נילוות

אחזקה ופחת בניינים וציוד

הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

רווח מפעולות רגילות לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

רווח נקי

רווח נקי למניה (בש"ח)

רווח מפעולות רגילות

דוחות על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים

רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר							
הון המניות הנפרע	קרנות הון מפרמיה	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן	רווחים (הפסדים) בגין גידורי תזרים מזומנים	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	סך הכל הון עצמי
מיליוני ש"ח							
א. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני לשנת 2009 ולשנת 2008 (לא מבוקר)							
127.3	95.3	222.6	8.9	0.4	347.5	-	579.4
יתרה ליום 31 במרץ 2009							
-	-	-	-	-	17.7	-	17.7
רווח נקי							
-	-	-	2.9	-	-	-	2.9
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן							
-	-	-	(13.0)	-	-	-	(13.0)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד							
-	-	-	2.3	-	-	-	2.3
השפעת המס המתייחס							
-	-	-	-	-	-	-	-
רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים בניכוי השפעת המס המתייחס*							
127.3	95.3	222.6	1.1	0.4	365.2	-	589.3
יתרה ליום 30 ביוני 2009							
127.3	95.3	222.6	(3.9)	0.8	291.7	7.2	518.4
יתרה ליום 31 במרץ 2008							
-	-	-	-	-	12.3	-	12.3
רווח נקי							
-	-	-	-	-	-	(7.2)	(7.2)
דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן							
-	-	-	(3.7)	-	-	-	(3.7)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן							
-	-	-	(3.0)	-	-	-	(3.0)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד							
-	-	-	2.4	-	-	-	2.4
השפעת המס המתייחס							
-	-	-	-	-	0.1	-	0.1
רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים בניכוי השפעת המס המתייחס							
127.3	95.3	222.6	(8.2)	0.9	304.0	-	519.3
יתרה ליום 30 ביוני 2008							
ב. לתקופות של ששה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני לשנת 2009 ולשנת 2008 (לא מבוקר)							
127.3	95.3	222.6	(28.0)	(1.4)	326.7	-	519.9
יתרה ליום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)							
-	-	-	-	-	38.5	-	38.5
רווח נקי							
-	-	-	64.4	-	-	-	64.4
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן							
-	-	-	(18.5)	-	-	-	(18.5)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד							
-	-	-	(16.8)	-	-	-	(16.8)
השפעת המס המתייחס							
-	-	-	-	-	1.8	-	1.8
רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים בניכוי השפעת המס המתייחס							
127.3	95.3	222.6	1.1	0.4	365.2	-	589.3
יתרה ליום 30 ביוני 2009							
127.3	95.3	222.6	(3.7)	1.3	282.2	-	502.4
יתרה ליום 31 בדצמבר 2007 (מבוקר)							
-	-	-	-	-	29.0	-	29.0
רווח נקי							
-	-	-	-	-	(7.2)	-	(7.2)
דיבידנד ששולם							
-	-	-	(0.2)	-	-	-	(0.2)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן							
-	-	-	(6.9)	-	-	-	(6.9)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד							
-	-	-	2.6	-	-	-	2.6
השפעת המס המתייחס							
-	-	-	-	-	-	-	-
הפסדים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים בניכוי השפעת המס המתייחס							
127.3	95.3	222.6	(8.2)	0.9	304.0	-	519.3
יתרה ליום 30 ביוני 2008							

(*) יתרה קטנה מ- 0.1 מיליון ש"ח.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוחות על השינויים בהון העצמי (המשך)

סכומים מדווחים

רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר							
סך הכל הון	הון המניות הנפרע	קרנות הון מפרמיה	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן		רווחים (הפסדים) בגין גידורי תזרים מזומנים	
				עודפים	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	סך הכל הון עצמי	מיליוני ש"ח
ג. לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)							
127.3	95.3	222.6	(3.7)	1.3	282.2	-	502.4
יתרה ליום 31 בדצמבר 2007							
-	-	-	-	-	51.7	-	51.7
רווח נקי							
-	-	-	(37.2)	-	-	-	(37.2)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן							
-	-	-	(1.0)	-	-	-	(1.0)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד							
-	-	-	13.9	-	-	-	13.9
השפעת המס המתייחס							
-	-	-	-	-	(7.2)	-	(7.2)
דיבידנד ששולם							
-	-	-	-	(2.7)	-	-	(2.7)
הפסדים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים							
127.3	95.3	222.6	(28.0)	(1.4)	326.7	-	519.9
יתרה ליום 31 בדצמבר 2008							

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
	2008	2009	2008	2009
	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
51.7	29.0	38.5	12.3	17.7
6.8	1.2	4.7	0.4	0.8
8.1	3.9	4.7	2.0	2.3
16.3	-	4.4	-	-
(16.7)	72.9	(27.6)	7.1	37.9
66.2	107.0	24.7	21.8	58.7

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח נקי

התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעולות:

הפרשה לחובות מסופקים

פחת

הפסד מהפרשה לירידת ערך שאינה זמנית

התאמות אחרות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות בנקאים

תמורה מפידיון אגרות חוב מוחזקות לפידיון

רכישת אגרות חוב זמינות למכירה

תמורה מפידיון ומכירה אגרות חוב זמינות למכירה

ניירות ערך למסחר, נטו

פיקדונות בבנקים, נטו

מתן אשראי לציבור - דיור

גביה מתוך האשראי לציבור - דיור

אשראי לציבור - מסחרי, נטו

רכישת בניינים וציוד

נכסים אחרים, נטו

מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) בנקאים

63.1	4.6	-	4.6	-
(1,853.7)	(1,074.2)	(1,204.4)	(448.3)	(397.5)
1,797.8	1,162.5	1,305.6	485.5	577.7
(7.8)	6.8	44.8	(31.8)	(5.8)
1.0	(0.2)	-	(0.1)	-
(903.5)	(474.4)	(411.2)	(245.8)	(210.1)
883.2	442.0	472.6	216.2	239.1
(173.7)	(245.0)	126.0	(84.1)	86.6
(16.1)	(4.9)	(3.2)	(2.8)	(1.6)
(9.7)	(14.6)	(9.9)	(3.4)	1.6
(219.4)	(197.4)	320.3	(110.0)	290.0

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)	לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
	2008	2009	2008	2009
	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
319.0	106.2	132.0	215.3	55.1
(31.3)	98.4	(15.4)	(8.2)	(9.1)
(5.3)	(4.9)	0.2	(2.7)	(0.9)
50.0	-	150.0	-	50.0
2.6	-	8.1	-	2.3
(186.7)	(83.4)	(131.7)	(59.6)	(66.9)
(5.7)	(11.4)	4.6	(15.4)	(2.1)
(7.2)	(7.2)	-	(7.2)	-
135.4	97.7	147.8	122.2	28.4
(17.8)	7.3	492.8	34.0	377.1
366.4	366.4	348.6	339.7	464.3
348.6	373.7	841.4	373.7	841.4

תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון

פיקדונות הציבור, נטו
פיקדונות מבנקים, נטו
פיקדונות הממשלה, נטו
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר
הנפקת תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
פידיון אגרות חוב, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות, נטו
דיבידנד ששולם לבעלי מניות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות בהתחייבויות ובהון

עליה (ירידה) במזומנים ופיקדונות בבנקים
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה

דוחות תזרימי המזומנים לא כוללים מידע על פעילות לפי מידת הגביה:

38.4	23.4	7.4	10.4	2.0
9.0	5.8	1.7	1.8	0.5
353.5	173.0	193.4	89.9	99.1

מתן אשראי לדיור
מתן הלוואות עומדות ומענקים
גביה מאשראי לדיור

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית**א - כללי**

דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 ביוני 2009 (להלן - "דוחות כספיים ביניים"). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2008 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם.

ב - עיקרי המדיניות החשבונאית

1. הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות להוראות המפקח על הבנקים בעניין פרסום דוח רבעוני. עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים הביניים זהים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים.

2. גילוי להשפעות תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם והוראות המפקח על הבנקים:

א. תקן חשבונאות מספר 29 - אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

בחודש יולי 2006 המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות פרסם את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" (להלן - "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידים הבנקאיים כי:

1. בכוונתו לקבוע באופן שוטף הוראות ליישום תקנים ישראליים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססים על תקני ה-IFRS שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי.

2. במחצית השנייה של שנת 2009 יפרסם החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. זאת כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד ואת התקדמות תהליך ההתכנסות (ה-convergence) בין תקני IFRS לבין התקנים האמריקאיים מאידך.

3. בחודש יוני 2009 פירסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי. בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

* בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2011. ממועד זה ואילך יידרשו התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בתקנים הבינלאומיים החדשים שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שיימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים.

* בנושאים בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013, כאשר בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

בחוזר הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישת רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים.

בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

לפיכך, עד לתאריכי היעד לאימוץ תקני IFRS כאמור לעיל, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי ימשיכו להיות ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בשלב זה לא נקבעו הנחיות כלשהן לגבי הוראות המעבר שיחולו בעת אימוץ התקנים הבינלאומיים הראשונה.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)**ב. חוזר בנק ישראל - המדידה והגילוי של חובות**

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן - "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש התאגיד הבנקאי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". לעניין זה, "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן לגבי החובות האחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי".

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר התאגיד הבנקאי קובע שצפויה תפיסת נכס, על פיה שווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי.

"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדירור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדירור לגביהם חושבה הפרשה ספציפית מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5: Accounting for Contingencies (להלן - "FAS 5"). בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5.

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב שאינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך עד כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדירור בגינן נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1 בינואר 2010 (להלן - "מועד היישום לראשונה") ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות הכספיים לתקופות קודמות.

בכל הקשור לבנק למשכנתאות, אשר מיישם את שיטת עומק הפיגור לכל תיק האשראי, ההוראה אימצה את חוזר המפקח מיום 1 בינואר 2006 בנושא הפרשות לפי עומק פיגור.

בשלב זה, לא ניתן להעריך את ההשלכות של יישום ההוראה לכשתיושם, על התוצאות הכספיות העתידיות של הבנק.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. תקן חשבונאות מספר 23 - הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה

החל מיום 1 בינואר 2007 הבנק מיישם את תקן חשבונאות מספר 23 (להלן - "התקן"), הקובע את הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. התקן חל על עסקאות, בין היתר, של העברת נכסים, נטילת התחייבות, שיפוי או ויתור והלוואות בין חברה לבין בעל השליטה בה ובין חברות תחת אותה שליטה שמבוצעות לאחר 1 בינואר 2007 וכן על הלוואה שניתנה או שהתקבלה מבעל השליטה לפני 1 בינואר 2007.

תקן זה אינו חל על עסקאות צירוף עסקים תחת אותה שליטה. החלטת רשות ניירות ערך, החל מ-1 בינואר 2007 הינה שצדפי עסקים של ישויות הנשלטות על ידי אותו בעל שליטה, תטופלנה בשיטה הדומה לשיטת איחוד העניין "AS POOLING" ולא לפי שיטת השווי ההוגן. במקרה של פעולות בעלות אופי של השקעת בעלים עשוי התקן לחול גם על עסקאות עם בעלי מניות שאינם בעלי שליטה מכוח היותם בעלי מניות.

במכתב המפקח על הבנקים צוין כי נערכה בחינה מחודשת של הכללים שיחולו על התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לגבי הטיפול בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. לתאריך פרסום הדוח, טרם פורסמו הוראות המפקח על הבנקים בנוגע לאימוץ כללים ספציפיים בנושא, לרבות אופן יישומם לראשונה.

ביאור 2 - ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

30 ביוני 2009				
הערך בספרים	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ⁽¹⁾
		רווחים (בלתי מבוקר)	הפסדים	
787.5	788.6	0.8	1.9	787.5
337.6	334.7	13.5	10.6	337.6
0.1	0.1	-	-	0.1
1,125.2	1,123.4	14.3 ⁽²⁾	12.5 ⁽²⁾	1,125.2
ניירות ערך זמינים למכירה -				
אגרות חוב ומלוות ממשלתיים				
של אחרים				
מניות				
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				
ניירות ערך למסחר -				
אגרות חוב ומלוות ממשלתיים				
של אחרים				
סך הכל ניירות ערך למסחר				
סך הכל ניירות ערך				
65.2	64.0	1.1	-	65.1
3.8	3.6	0.3	-	3.9
69.0	67.6	1.4 ⁽³⁾	- ⁽³⁾	69.0
1,194.2	1,191.0			1,194.2

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון העצמי "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערה:

לבנק ירושלים אין פעילות מהותית במכשירים פיננסיים מגובי נכסים אשר יכולים לגרום להפסדים משמעותיים בתחום זה.

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)**סכומים מדווחים במיליוני ש"ח**

30 ביוני 2008					
הערך בספרים	עלות מופחתת (במניות - עלות)	שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן (בלתי מבוקר)	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	
58.3	58.3	0.2	-	58.5	אגרות חוב המוחזקות לפדיון - ממשלתיים
-	-	-	-	-	של אחרים
58.3	58.3	0.2	-	58.5	סך הכל אגרות חוב המוחזקות לפדיון
רווח כולל אחר מצטבר					
		רווחים	הפסדים		
884.7	888.9	0.7	4.9	884.7	ניירות ערך זמינים למכירה - אגרות חוב ומלוות ממשלתיים
209.9	218.7	2.0	10.8	209.9	של אחרים
0.1	0.1	-	-	0.1	מניות
1,094.7	1,107.7	2.7 ⁽²⁾	15.7 ⁽²⁾	1,094.7	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
81.3	80.6	0.7	-	81.3	ניירות ערך למסחר - אגרות חוב ומלוות ממשלתיים
9.3	9.3	-	-	9.3	של אחרים
1.8	1.8	-	-	1.8	קרנות נאמנות
92.4	91.7	0.7 ⁽³⁾	- ⁽³⁾	92.4	סך הכל ניירות ערך למסחר
1,245.4	1,257.7			1,245.6	סך הכל ניירות ערך

(1) נתוני שוי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שוי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערה:

לבנק ירושלים אין פעילות מהותית במכשירים פיננסיים מגובי נכסים אשר יכולים לגרום להפסדים משמעותיים בתחום זה.

ביאור 2 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2008					
שווי הוגן ⁽¹⁾	רווח כולל אחר מצטבר ^(*)		עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך בספרים	
	הפסדים	רווחים (מבוקר)			
982.3	4.7	9.6	977.4	982.3	ניירות ערך זמינים למכירה -
201.7	49.9	0.9	250.7	201.7	אגרות חוב ומלוות ממשלתיים
0.1	-	-	0.1	0.1	של אחרים
					מניות
1,184.1	54.6 ⁽²⁾	10.5 ⁽²⁾	1,228.2	1,184.1	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן			
102.7	2.5	2.8	102.4	102.7	ניירות ערך למסחר -
4.9	0.5	-	5.4	4.9	אגרות חוב ומלוות ממשלתיים
107.6	3.0 ⁽³⁾	2.8 ⁽³⁾	107.8	107.6	של אחרים
					סך הכל ניירות ערך למסחר
1,291.7			1,336.0	1,291.7	סך הכל ניירות ערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

הערה:

לבנק ירושלים אין פעילות מהותית במכשירים פיננסיים מגובי נכסים אשר יכולים לגרום להפסדים משמעותיים בתחום זה.

(*) הוצג מחדש.

ביאור 3 - הפרשה לחובות מסופקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2009				
סה"כ	הפרשה נוספת ⁽³⁾	הפרשה ספציפית		
		קבלנים ואחרים ⁽²⁾	הלוואות לדיור ⁽¹⁾	
			אחרת ⁽²⁾	לפי עומק פיגור
(בלתי מבוקר)				
145.2	9.6	50.2	7.2	78.2
5.9	0.1	2.3	-	3.5
(5.1)	(1.4)	(0.6)	(0.4)	(2.7)
0.8	(1.3)	1.7	(0.4)	0.8
(2.9)	-	(1.6)	-	(1.3)
143.1	8.3	50.3	6.8	77.7
1.9	1.4	0.5	-	-

יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
הפרשה במהלך התקופה
הקטנת הפרשה
סכום שנזקף לדו"ח רווח והפסד
מחיקות
יתרת ההפרשה לסוף התקופה
מזה - יתרת הפרשה שלא נוכתה
מסעיף אשראי לציבור

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008				
סה"כ	הפרשה נוספת ⁽³⁾	הפרשה ספציפית		
		קבלנים ואחרים ⁽²⁾	הלוואות לדיור ⁽¹⁾	
			אחרת ⁽²⁾	לפי עומק פיגור
(בלתי מבוקר)				
139.5	7.8	49.2	6.9	75.6
7.4	0.2	0.2	0.8	6.2
(7.0)	(0.9)	(0.7)	-	(5.4)
0.4	(0.7)	(0.5)	0.8	0.8
(0.5)	-	-	-	(0.5)
139.4	7.1	48.7	7.7	75.9
2.0	1.5	0.5	-	-

יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
הפרשה במהלך התקופה
הקטנת הפרשה
סכום שנזקף לדו"ח רווח והפסד
מחיקות
יתרת ההפרשה לסוף התקופה
מזה - יתרת הפרשה שלא נוכתה
מסעיף אשראי לציבור

(1) לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור.

(2) לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

(3) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.

ביאור 3 - הפרשה לחובות מסופקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2009				
סה"כ	הפרשה נוספת ⁽³⁾	הפרשה ספציפית		
		קבלנים ואחרים ⁽²⁾	הלוואות לדיור ⁽¹⁾	
			אחרת ⁽²⁾	לפי עומק פיגור
(בלתי מבוקר)				
144.1	8.6	51.5	6.7	77.3
17.0	1.4	3.6	0.5	11.5
(12.3)	(1.7)	(1.6)	(0.4)	(8.6)
4.7	(0.3)	2.0	0.1	2.9
(5.7)	-	(3.2)	-	(2.5)
143.1	8.3	50.3	6.8	77.7
1.9	1.4	0.5	-	-

יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
הפרשה במהלך התקופה
הקטנת הפרשה
סכום שנזקף לדו"ח רווח והפסד
מחיקות
יתרת ההפרשה לסוף התקופה
מזה - יתרת הפרשה שלא נוכתה
מסעיף אשראי לציבור

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008				
סה"כ	הפרשה נוספת ⁽³⁾	הפרשה ספציפית		
		קבלנים ואחרים ⁽²⁾	הלוואות לדיור ⁽¹⁾	
			אחרת ⁽²⁾	לפי עומק פיגור
(בלתי מבוקר)				
139.6	7.8	48.6	6.9	76.3
15.1	0.5	1.2	0.9	12.5
(13.9)	(1.2)	(1.1)	(0.1)	(11.5)
1.2	(0.7)	0.1	0.8	1.0
(1.4)	-	-	-	(1.4)
139.4	7.1	48.7	7.7	75.9
2.0	1.5	0.5	-	-

יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
הפרשה במהלך התקופה
הקטנת הפרשה
סכום שנזקף לדו"ח רווח והפסד
מחיקות
יתרת ההפרשה לסוף התקופה
מזה - יתרת הפרשה שלא נוכתה
מסעיף אשראי לציבור

(1) לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור.

(2) לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

(3) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.

ביאור 3 - הפרשה לחובות מסופקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

פרטים על אופן חישוב ההפרשה הספציפית בהלוואות לדיור

30 ביוני 2009					
יתרת הפרשה ספציפית					
אשראי	יתרת חוב בעייתית ⁽²⁾	סכום הפיגור ⁽³⁾	לפי עומק הפיגור ⁽⁴⁾	אחרת	סה"כ
(בלתי מבוקר)					
3,920.4	153.1	81.4	77.7	-	77.7
1,105.6	63.2	13.8	-	6.7	6.7
181.2	0.7	-	-	0.1	0.1
5,207.2	217.0	95.2	77.7	6.8	84.5

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את
ההפרשה לפי עומק הפיגור
הלוואות "גדולות"⁽¹⁾
הלוואות אחרות
סה"כ

30 ביוני 2008					
יתרת הפרשה ספציפית					
אשראי	יתרת חוב בעייתית ⁽²⁾	סכום הפיגור ⁽³⁾	לפי עומק הפיגור ⁽⁴⁾	אחרת	סה"כ
(בלתי מבוקר)					
4,051.3	154.0	74.7	75.9	-	75.9
837.6	46.3	9.2	-	7.6	7.6
188.1	0.2	-	-	0.1	0.1
5,077.0	200.5	83.9	75.9	7.7	83.6

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את
ההפרשה לפי עומק הפיגור
הלוואות "גדולות"⁽¹⁾
הלוואות אחרות
סה"כ

31 בדצמבר 2008					
יתרת הפרשה ספציפית					
אשראי	יתרת חוב בעייתית ⁽²⁾	סכום הפיגור ⁽³⁾	לפי עומק הפיגור ⁽⁴⁾	אחרת	סה"כ
(מבוקר)					
3,977.9	149.9	79.0	77.3	-	77.3
1,053.9	52.8	12.2	-	6.7	6.7
173.6	-	-	-	-	-
5,205.4	202.7	91.2	77.3	6.7	84.0

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את
ההפרשה לפי עומק הפיגור
הלוואות "גדולות"⁽¹⁾
הלוואות אחרות
סה"כ

(1) הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן בניטרול ריבית פיגורים עולה על 0.8 מיליוני ש"ח (ב-30 ביוני 2008 - דומה).

(2) לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים, וללא ניכוי הפרשה כללית ונוספת.

(3) כולל ריבית פיגורים.

(4) כולל יתרת הפרשה ספציפית מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור בסך 1.3 מיליוני ש"ח (ב-30 ביוני 2008 - 3.4 מיליוני ש"ח).

ביאור 4 - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מספר 311 ו-341 בדבר "יחס הון מזערי" ו"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכונים שוק".

א - הון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	30 ביוני	
2008	2008	2009
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
	מיליוני ש"ח	
547.8	527.4	588.2
0.7	0.7	0.7
273.9	263.7	294.0
822.4	791.8	882.9

הון ראשוני
הון משני עליון⁽¹⁾
הון משני
סך הכל הון כולל

ב - יתרות משוקללות של סיכון

31 בדצמבר 2008		30 ביוני 2008		30 ביוני 2009	
יתרות סיכון	יתרות ⁽²⁾	יתרות סיכון	יתרות ⁽²⁾	יתרות סיכון	יתרות ⁽²⁾
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
סכומים מדווחים					
מיליוני ש"ח					
6,401.4	9,251.8	6,277.5	9,165.8	6,425.3	9,515.7
521.3	868.3	637.6	810.2	485.4	1,024.5
6,922.7	10,120.1	6,915.1	9,976.0	6,910.7	10,540.2
51.6	-	63.8	-	150.0	-
6,974.3	10,120.1	6,978.9	9,976.0	7,060.7	10,540.2

סיכון אשראי
נכסים⁽²⁾
מכשירים חוץ מאזניים⁽³⁾
סך הכל נכסי סיכון אשראי
סיכון שוק
סך הכל נכסי סיכון

- (1) הפרשה כללית לחובות מסופקים בסך כ- 0.7 מיליון ש"ח מהווה חלק מההון המשני העליון ואינה מנוכה מהאשראי לציבור.
(2) בסעיף אשראי נכללת הפרשה כללית לחומ"ס בהון המשני בסך 0.5 מיליון ש"ח.
(3) יתרות משוקללות במקדמי ההמרה לאשראי.

ג - יחס ההון לרכיבי סיכון

31 בדצמבר	30 ביוני	
2008	2008	2009
	אחוזים	
7.8	7.6	8.3
11.8	11.3	12.5
10.5	10.5	10.5

יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	30 ביוני 2009		במטבע ישראלי	
		(1) במטבע חוץ			
		אחר	דולר של ארה"ב (בלתי מבוקר)	צמוד למדד	לא צמוד
843.6	-	21.1	79.5	2.1	740.9
1,194.2	0.1	-	24.9	310.7	858.5
7,383.9	-	182.0	825.5	2,975.0	3,401.4
50.3	50.3	-	-	-	-
45.0	10.2	3.7	2.3	13.7	15.1
<u>9,517.0</u>	<u>60.6</u>	<u>206.8</u>	<u>932.2</u>	<u>3,301.5</u>	<u>5,015.9</u>
נכסים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
ניירות ערך					
אשראי לצבור					
בניינים וציוד					
נכסים אחרים					
סך כל הנכסים					
התחייבויות					
7,411.3	-	180.0	783.3	2,893.6	3,554.4
124.1	-	-	47.2	76.9	-
3.9	-	-	-	0.6	3.3
200.0	-	-	-	-	200.0
1,113.0	-	-	6.5	998.4	108.1
75.4	22.2	3.7	1.7	-	47.8
<u>8,927.7</u>	<u>22.2</u>	<u>183.7</u>	<u>838.7</u>	<u>3,969.5</u>	<u>3,913.6</u>
<u>589.3</u>	<u>38.4</u>	<u>23.1</u>	<u>93.5</u>	<u>(668.0)</u>	<u>1,102.3</u>
הפרש					
מכשירים נגזרים מגדרים					
-	-	-	-	96.7	(96.7)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
-	-	(17.6)	1.9	265.8	(250.1)
-	-	-	-	-	-
<u>589.3</u>	<u>38.4</u>	<u>5.5</u>	<u>95.4</u>	<u>(305.5)</u>	<u>755.5</u>

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	30 ביוני 2008		במטבע ישראלי	
		(1)		במטבע חוץ	
		אחר	דולר של ארה"ב (בלתי מבוקר)	צמוד למדד	לא צמוד

377.0	-	22.0	244.9	3.3	106.8
1,245.4	1.9	-	27.5	226.0	990.0
7,457.2	-	173.7	678.8	3,255.2	3,349.5
44.8	44.8	-	-	-	-
40.8	10.6	3.6	2.7	10.6	13.3
<u>9,165.2</u>	<u>57.3</u>	<u>199.3</u>	<u>953.9</u>	<u>3,495.1</u>	<u>4,459.6</u>

נכסים

מזומנים ופיקדונות בבנקים

ניירות ערך

אשראי לצבור

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

7,066.5	-	230.0	768.6	2,769.7	3,298.2
269.2	-	-	35.6	83.5	150.1
4.1	-	-	-	2.2	1.9
-	-	-	-	-	-
1,243.2	-	-	5.8	1,126.3	111.1
62.9	22.8	3.9	1.5	-	34.7
<u>8,645.9</u>	<u>22.8</u>	<u>233.9</u>	<u>811.5</u>	<u>3,981.7</u>	<u>3,596.0</u>
<u>519.3</u>	<u>34.5</u>	<u>(34.6)</u>	<u>142.4</u>	<u>(486.6)</u>	<u>863.6</u>

התחייבויות

פיקדונות הציבור

פיקדונות מבנקים

פיקדונות הממשלה

ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

ביאור 5 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	31 בדצמבר 2008		במטבע ישראלי	
		(1) במטבע חוץ		צמוד למדד	לא צמוד
		אחר	דולר של ארה"ב (מבוקר)		

350.7	-	22.0	100.3	2.0	226.4	נכסים
1,291.7	0.1	-	14.6	523.6	753.4	מזומנים ופיקדונות בבנקים
7,510.1	-	188.8	785.5	3,174.4	3,361.4	ניירות ערך
51.8	51.8	-	-	-	-	אשראי לצבור
47.0	8.8	0.7	5.0	2.2	30.3	בניינים וציוד
9,251.3	60.7	211.5	905.4	3,702.2	4,371.5	נכסים אחרים
						סך כל הנכסים

7,279.3	-	170.5	824.5	2,898.2	3,386.1	התחייבויות
139.5	-	-	61.0	78.5	-	פיקדונות הציבור
3.7	-	-	-	0.8	2.9	פיקדונות מבנקים
50.0	-	-	-	-	50.0	פיקדונות הממשלה
1,188.3	-	-	6.5	1,075.2	106.6	ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכם רכש חוזר
70.6	22.0	10.6	4.1	-	33.9	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
8,731.4	22.0	181.1	896.1	4,052.7	3,579.5	התחייבויות אחרות
						סך כל ההתחייבויות
519.9	38.7	30.4	9.3	(350.5)	792.0	הפרש

-	-	-	-	93.6	(93.6)	מכשירים נגזרים מגדרים
						מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(28.5)	81.6	3.9	(57.0)	מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	-	(36.6)	-	36.6	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
519.9	38.7	1.9	54.3	(253.0)	678.0	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
						סך הכל כללי
-	-	-	(42.7)	-	42.7	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	-	(0.1)	-	0.1	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

ביאור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות**סכומים מדווחים במיליוני ש"ח****א - מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים⁽¹⁾**

31 בדצמבר 2008	30 ביוני 2009	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
		עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
581.4 *	677.5	התחייבויות בלתי חוזרות שאושרו ועדיין לא ניתנו
478.7	400.3	ערבויות לרוכשי דירות
71.7	78.2	ערבויות להבטחת אשראי
67.2	90.9	ערבויות אחרות
61.6 *	70.3	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
120.4 *	129.5	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
5.1	5.1	מסגרות אשראי שנוצלו וטרם חוייבו
0.7	0.1	אשראי תעודות

(1) היתרות הנ"ל הינן לפני הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים וללא שקלול.
* הוצג מחדש.

ב - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר 2008	30 ביוני 2009	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
10.3	8.7	חוזי שכירות לזמן ארוך

ג - תביעות**1. כללי**

במהלך העסקים השוטף הוגשו תביעות משפטיות שונות נגד הבנק. לדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים באשר לסיכויי התביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו הפרשות נאותות בדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין הפסדים צפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

2. כנגד הבנק תלויות ועומדות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות כפי שמפורט לקמן.

להלן פירוט תביעות אלה:

א. בחודש יולי 1997 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה נגד הבנק ונגד ארבעה בנקים אחרים למשכנתאות בסכום כולל של מעל מיליארד ש"ח, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית. בתביעה ובבקשה נטען, בין היתר, כי הבנקים הנ"ל גבו מהלווים עמלות ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין, וכי הלווים זכאים להשבת סכומי עמלות אלה. התביעה והבקשה לא כללו את אופן חישוב הסכום האמור, ולא פורט בהן איזה חלק ממנו מיוחס לבנק.

בחודש נובמבר 1997 החליט בית המשפט המחוזי, לדחות את התביעה במתכונת של תובענה ייצוגית על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 וחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988. עם זאת, פסק בית המשפט כי ניתן לדון בתובענה זו כעתירה לסעד הצהרתי בלבד ולא כספי במסגרת תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי. בחודש דצמבר 1997 הגיש הבנק לבית המשפט העליון בקשת רשות לערער על ההחלטה הנ"ל וכן בקשה לעיכוב ההליכים עד לקבלת פסיקתו בענין זה. בקשת עיכוב ביצוע ההליכים נענתה על ידי בית המשפט העליון, וזאת עד להחלטה בענין הבקשה לערעור. בפברואר 2008 הועברה תביעה זו לגישור בפני כב' המשנה לנשיא (בדימוס) תיאודור אור, והצדדים דנים באפשרות לגבש הסכם פשרה.

ביאור 6 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך האם התביעה תוכר כתביעה ייצוגית, וכן את סיכויי התביעה אם לא יצליחו הליכי הגישור.

אם תתקבל התביעה יביא הדבר להקטנה משמעותית בהכנסות הבנק.

ההכנסות משירותים בנקאיים הניתנים ללווים בקשר עם ביטוחי חיים וביטוחי דירות כאמור לעיל, לפני ניכוי עלויות, הסתכמו כדלהלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008	לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008 2009		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008 2009	
	במיליוני שקלים חדשים		במיליוני שקלים חדשים	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	
12.8	6.4	6.2	3.2	3.0
8.1	4.0	4.0	2.0	1.9
6.8	3.6	3.1	1.7	1.5
5.0	2.6	2.3	1.2	1.1

מביטוח חיים

לפני השפעת מס

לאחר השפעת מס

מביטוח דירות

לפני השפעת מס

לאחר השפעת מס

ב. ביום 16 בפברואר 2003, הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב נגד הבנק ושני בנקים למשכנתאות נוספים. כן הוגשה בקשה מטעם התובעים להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית. סכום התובענה הייצוגית כנגד שלושת הבנקים מוערך על ידי התובעים בכ-15 מיליון ש"ח. בתביעה זו נטען כי הבנקים גבו פרמיות עבור ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין בגין מרכיב המענק המותנה ו/או ההלוואה העומדת שקיבלו התובעים מהמדינה, מתוקף זכאותם. יובהר כי התביעה כנגד הבנק הינה בגין ביטוח חיים בלבד בעוד שכנגד שאר הבנקים הועלו טענות גם בעניין עריכת ביטוחי רכוש.

ביום 7 בנובמבר 2004 דחה בית המשפט על הסף את אישור הבקשה לתביעה ייצוגית. עם זאת, בית המשפט התיר לחלק מהתובעים (תובעים מס' 1 ו-2) להגיש מחדש את התובענה בהסתמך על חוק הבנקאות ובכפוף לתשלום מלוא האגרה. ביום 8 בפברואר 2005, הגישו התובעים ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, וביום 18 במרץ 2009 נדחה הערעור. ביום 7 באפריל 2009 הגישו המערערים בקשה לדיון נוסף בתיק וביום 7 ביולי 2009 הוגשה תגובת הבנק לבקשה לדיון נוסף. נכון למועד הדוחות הכספיים, לא הוגשה תביעה חדשה של התובעים מס' 1 ו-2.

להערכת הנהלת הבנק, ובהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, סיכויי הבקשה לדיון נוסף קלושים.

ג. כחלק ממערך הבטחונות שבידי הבנק להבטחת פרעון ההלוואות, קיים הסכם עם חברות ביטוח לביטוח חיי לווים בגין הלוואות שקיבלו מהבנק.

בחודש נובמבר 1997 הובא לידיעת הבנק כי חברת הביטוח המבטחת את הלווים בביטוח חיים קיבלה מהממונה על שוק ההון הביטוח והחסכון במשרד האוצר מכתב, המורה להפסיק, ב-1 בינואר 1998, העברת תשלומים הקשורים לביטוח חיים לבנק. כפי שפורסם בכלי התקשורת נשלחו מכתבים דומים גם לחברות ביטוח המבטחות לווים של בנקים אחרים למשכנתאות.

לגבי הלוואות אשר ניתנו עד ליום 31.12.05, הנהלת הבנק ממשיכה לפעול לפי ההסכם שנחתם כחוק עם המבטח. לגבי הלוואות אשר ניתנו ותינתנה החל מיום 1.1.06, פועל הבנק בהתאם להנחיות החדשות שפורסמו בעניין זה בפברואר 2005 על ידי המפקח על הבנקים והמפקח על הביטוח.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון**סכומים מדווחים במיליוני ש"ח****א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד****1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים**

30 ביוני 2009				
סך הכל	חוזים	חוזי	חוזי ריבית	
	בגין	מטבע	אחר	שקל - מדד
	מניות	חוץ		
(בלתי מבוקר)				
95.0	-	-	-	95.0
241.7	-	241.7	-	-
297.4	-	3.9	23.5	270.0
539.1	-	245.6	23.5	270.0
251.0	205.9	45.1	-	-
251.0	205.9	45.1	-	-
502.0	411.8	90.2	-	-
118.8	-	118.8	-	-
1,254.9	411.8	454.6	23.5	365.0

א. נגזרים מגדרים

Swaps

ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾

חוזי Forward

Swaps

סה"כ

ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

סך כל הסכום הנקוב**2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים****א. נגזרים מגדרים**

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

סך הכל ברוטו חיובי

סך הכל ברוטו שלילי

3.4	-	-	-	3.4
-	-	-	-	-
15.2	-	5.7	0.8	8.7
4.1	-	4.1	-	-
2.9	1.8	1.1	-	-
2.9	1.8	1.1	-	-
21.5	1.8	6.8	0.8	12.1
7.0	1.8	5.2	-	-

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)**סכומים מדווחים במיליוני ש"ח****א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)****1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים**

30 ביוני 2008				
סך הכל	מניות	חוזי מטבע	חוזי ריבית	
		חוץ	אחר	שקל - מדד
(בלתי מבוקר)				

א. נגזרים מגדרים

95.0	-	-	-	95.0
------	---	---	---	------

Swaps

ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾

310.0	-	310.0	-	-
406.7	-	3.3	53.4	350.0
716.7	-	313.3	53.4	350.0

חוזי Forward

Swaps

סה"כ

ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾

244.3	188.4	55.9	-	-
244.3	188.4	55.9	-	-
-	-	-	-	-
39.1	-	39.1	-	-
527.7	376.8	150.9	-	-

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

168.9	-	168.9	-	-
-------	---	-------	---	---

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

1,508.3	376.8	633.1	53.4	445.0
---------	-------	-------	------	-------

סך כל הסכום הנקוב**2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים****א. נגזרים מגדרים**

3.3	-	-	-	3.3
-	-	-	-	-

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾

10.6	-	5.2	0.2	5.2
2.6	-	2.4	-	0.2

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾

3.3	2.0	1.3	-	-
6.0	2.0	4.0	-	-
17.2	2.0	6.5	0.2	8.5
8.6	2.0	6.4	-	0.2

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

סך הכל ברוטו חיובי**סך הכל ברוטו שלילי**

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)**סכומים מדווחים במיליוני ש"ח****א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)****1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים**

31 בדצמבר 2008				
שקל - מדד	חוזי ריבית	חוזי מטבע	חוזים בגין מניות	סך הכל
אחר	חוז	מבוקר		
95.0	-	-	-	95.0
-	-	389.6	-	389.6
-	74.8	3.8	-	78.6
-	74.8	393.4	-	468.2
-	-	57.0	-	57.0
95.0	74.8	764.3	116.4	1,050.5

א. נגזרים מגדרים

Swaps

ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾

חוזי Forward

Swaps

סה"כ

ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

סך כל הסכום הנקוב**2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים****א. נגזרים מגדרים**

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

סך הכל ברוטו חיובי**סך הכל ברוטו שלילי**

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)**סכומים מדווחים במיליוני ש"ח****ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד**

30 ביוני 2009			
סך הכל	אחרים	בנקים	בורסות
(בלתי מבוקר)			
21.5	-	18.6	2.9
-	-	-	-
21.5	-	18.6	2.9
77.1	-	75.3	1.8
98.6	-	93.9	4.7

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים⁽¹⁾⁽²⁾

בניכוי הסכמי קיזוז

יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

30 ביוני 2008			
סך הכל	אחרים	בנקים	בורסות
(בלתי מבוקר)			
17.2	-	13.9	3.3
-	-	-	-
17.2	-	13.9	3.3
103.8	3.9	98.1	1.8
121.0	3.9	112.0	5.1

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים⁽¹⁾⁽²⁾

בניכוי הסכמי קיזוז

יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2008			
סך הכל	אחרים	בנקים	בורסות
(מבוקר)			
18.1	8.3	5.5	4.3
-	-	-	-
18.1	8.3	5.5	4.3
66.2	4.2	62.0	-
84.3	12.5	67.5	4.3

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים⁽¹⁾⁽²⁾

בניכוי הסכמי קיזוז

יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משוברים בסך 0 מיליוני ש"ח (30 ביוני 2008 - 0 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2008 - 8.3 מיליוני ש"ח).

(2) מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 21.5 מיליוני ש"ח (30 ביוני 2008 - 17.2 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2008 - 9.8 מיליוני ש"ח).

ביאור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)**סכומים מדווחים במיליוני ש"ח****ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות על בסיס מאוחד**

30 ביוני 2009					
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
(בלתי מבוקר)					
365.0	-	150.0	215.0	-	חוזי ריבית (שקל- מדד)
23.5	-	-	-	23.5	חוזי ריבית (אחר)
454.6	-	-	4.0	450.6	חוזי מטבע חוץ
411.8	-	-	-	411.8	חוזים בגין מניות
1,254.9	-	150.0	219.0	885.9	סך הכל
30 ביוני 2008					
(בלתי מבוקר)					
445.0	-	95.0	200.0	150.0	חוזי ריבית (שקל- מדד)
53.4	-	-	53.4	-	חוזי ריבית (אחר)
633.1	39.1	3.3	0.6	590.1	חוזי מטבע חוץ
376.8	-	-	-	376.8	חוזים בגין מניות
1,508.3	39.1	98.3	254.0	1,116.9	סך הכל
31 בדצמבר 2008					
(מבוקר)					
95.0	-	-	95.0	-	חוזי ריבית (שקל- מדד)
74.8	-	-	30.4	44.4	חוזי ריבית (אחר)
764.3	22.5	19.3	3.5	719.0	חוזי מטבע חוץ
116.4	-	-	-	116.4	חוזים בגין מניות
1,050.5	22.5	19.3	128.9	879.8	סך הכל

ביאור 8 - רווח מאוחד מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים**סכומים מדווחים במיליוני ש"ח**

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2008	2009	2008	2009
(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
196.6	216.7	128.9	78.1
0.3	0.4	0.2	0.3
(33.0)	5.3	(15.0)	(4.6)
32.6	35.3	20.9	12.6
(0.2)	0.1	(0.1)	(0.1)
196.3	257.8	134.9	86.3
(62.5)	(155.4)	(63.9)	(38.0)
(0.8)	(5.9)	(2.0)	0.8
(0.2)	(0.1)	(0.1)	(0.1)
-	(0.1)	-	-
(68.1)	(43.6)	(47.2)	(36.3)
(131.6)	(205.1)	(113.2)	(73.6)
(4.2)	26.5	6.4	16.9
5.1	(2.5)	2.0	0.3
0.9	24.0	8.4	17.2
2.8	2.6	1.6	1.3
3.7	3.0	0.8	(0.6)
6.8	18.5	2.9	13.0
10.9	7.5	5.3	3.6
24.2	31.6	10.6	17.3
89.8	108.3	40.7	47.2
(24.2)	4.3	(10.6)	(6.3)

בגין נכסים

מאשראי לציבור
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
מפיקדונות בבנקים
מאגרות חוב
מנכסים אחרים

בגין התחייבויות

על פיקדונות הציבור
על פיקדונות מבנקים
על פיקדונות הממשלה
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים

בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים

אחרות

עמלות מעסקי מימון
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות
לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה, נטו ⁽²⁾
הכנסות מימון אחרות

סה"כ רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

מזה: הפרשי שער, נטו

פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעולות מימון

2.6	2.7	1.1	2.4
-----	-----	-----	-----

הכנסות (הוצאות) מימון בגין התחייבויות

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(2) ברבעון הראשון בשנת 2009 כולל הפרשות לירידת ערך בסך 4.4 מיליוני ש"ח.

ביאור 9 - מגזרי פעילות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2009					
סה"כ	סכומים שלא				
	הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי (בלתי מבוקר)	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
47.2	-	14.3	8.8	5.8	18.3
-	-	(1.3)	(0.5)	0.1	1.7
20.6	-	-	2.4	1.1	17.1
67.8	-	13.0	10.7	7.0	37.1
(0.8)	-	-	0.5	-	(1.3)
17.7	-	8.5	3.4	2.1	3.7

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

מחיצוניים

בינמגזרי

הכנסות תפעוליות ואחרות:

מחיצוניים

סך הכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008 *					
סה"כ	סכומים שלא				
	הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי (בלתי מבוקר)	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
40.7	-	2.6	10.7	6.0	21.4
-	-	(0.8)	(1.2)	0.3	1.7
21.0	-	0.1	3.4	1.2	16.3
61.7	-	1.9	12.9	7.5	39.4
(0.4)	-	-	1.3	-	(1.7)
12.3	-	0.8	3.9	2.4	5.2

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

מחיצוניים

בין מגזרי

הכנסות תפעוליות אחרות:

מחיצוניים

סך הכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי

*סווג מחדש

ביאור 9 - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2009					
סה"כ	סכומים שלא		עסקי (בלתי מבוקר)	בנקאות פרטית	משקי בית
	הוקצו	ניהול פיננסי			
	והתאמות				
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
מחיצוניים	108.3	-	41.0	16.9	12.0
בינמגזרי	-	-	(2.3)	(1.0)	0.1
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
מחיצוניים	41.0	-	-	5.0	2.1
סך הכנסות	149.3	-	38.7	20.9	14.2
הפרשה לחובות מסופקים	(4.7)	-	-	-	0.2
רווח נקי	38.5	-	24.0	4.6	4.1

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008 *					
סה"כ	סכומים שלא		עסקי (בלתי מבוקר)	בנקאות פרטית	משקי בית
	הוקצו	ניהול פיננסי			
	והתאמות				
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
מחיצוניים	89.8	-	11.5	22.5	12.9
בין מגזרי	-	-	(1.8)	(1.7)	0.4
הכנסות תפעוליות אחרות:					
מחיצוניים	41.9	-	(0.4)	7.3	2.3
סך הכנסות	131.7	-	9.3	28.1	15.6
הפרשה לחובות מסופקים	(1.2)	-	-	1.2	-
רווח נקי	29.0	-	4.9	7.2	5.0

*סווג מחדש

ביאור 9 - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008					
סה"כ	סכומים שלא הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית
(מבוקר)					
171.7	-	12.8	45.8	27.1	86.0
-	-	(3.7)	(4.1)	1.0	6.8
82.9	-	(1.0)	14.3	4.4	65.2
254.6	-	8.1	56.0	32.5	158.0
(6.8)	-	-	(1.9)	0.2	(5.1)
51.7	-	3.3	13.1	10.0	25.3

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

מחיצוניים

בין מגזרי

הכנסות תפעוליות אחרות:

מחיצוניים

סך הכנסות

הפרשה לחובות מסופקים

רווח נקי (הפסד)

ביאור 10 - אירועים בתקופה הנסקרת

1. ביום 17 ביוני 2009 פירסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" תשקיף מדף. תשקיף המדף מאפשר לגייס תעודות התחייבות באופן מיידי באמצעות דוח הצעת מדף. תשקיף המדף מפשט את הליך גיוס הכספים של הבנק ומאפשר לו בהיערכות קצרה גישה לשוק ההון על מנת לגייס מקורות בהתאם לצרכיו ולתנאי השוק.
2. בחודש יוני 2009 אישרה הכנסת צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה), התשס"ט-2009 (להלן - התיקון). התיקון קובע הגדלה בשיעור מס הרווח החל על מוסדות כספיים מ-15.5% ל-16.5%, החל מיום 1 ביולי 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2010. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים, ובכללם על הבנק, בעקבות התיקון:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל
		%	
2009	26	16.0 (*)	36.21 (*)
2010	25	16.5	35.62
2011 ואילך	25	15.5	35.06

(*) שיעור משוקלל.

המיסים השוטפים והמיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים.
לשינוי בשיעורי המס לא הייתה השפעה מהותית על הרווח הנקי.

ביאור 11 - אירועים לאחר תאריך המאזן

1. ביום 7 ביולי 2009 פירסמה חברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" דוח הצעת מדף על פי תשקיף מדף מיום 17 ביוני 2009 ועל פיו הוצעו לציבור עד 150,000,000 ש"ח ערך נקוב של אגרות חוב (סדרה ו'), רשומות על שם, העומדות לפירעון בשלושה תשלומים שנתיים שווים ביום 1 בספטמבר של כל אחת מהשנים 2011 עד 2013 (כולל), נושאות ריבית בהתאם לגובה תשואת אג"ח "ממשל 817" בתוספת מרווח של 1.6%, אשר תשולם מדי רבעון החל מיום 1 בספטמבר 2009 ועד 1 בספטמבר 2013, באופן שהתשלום האחרון ישולם ביחד עם פירעון הקרן ביום 1 בספטמבר 2013. הקרן והריבית אינם צמודים למדד או למטבע כלשהו. התמורה ברוטו בסך 150,000 אלפי ש"ח בגין ההנפקה התקבלה בחברה.
- ביום 28 ביולי 2009 הקצתה החברה, על פי דוח הצעת מדף מיום 27 ביולי 2009, אגרות חוב נוספות מסדרה ו', בע.ג. כולל של 55,032 אלפי ש"ח המשקפות תשואת אג"ח "ממשל 817" בתוספת מרווח של 1%. התמורה ברוטו בסך 56,132 אלפי ש"ח התקבלה בחברה.
2. בחודש יולי 2009 אישרה הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 אשר מפחית את שיעורי מס חברות באופן הדרגתי. להלן שיעורי המס שיחולו על הבנק:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל
		%	
2010 (ללא שינוי)	25	16.5	35.62
2011	24	15.5	34.20
2012	23	15.5	33.33
2013	22	15.5	32.47
2014	21	15.5	31.60
2015	20	15.5	30.74
2016 ואילך	18	15.5	29.00

בעקבות השינוי צפוי גידול בהוצאות המיסים על ההכנסה בסכום של כ-1 מיליון ש"ח וזאת בהתייחס ליתרות המיסים הנדחים ליום 30 ביוני 2009.

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

האגף העסקי

מונבאז 1, בית ארלדן, ירושלים 95150

סניף בנקאות פרטית

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149

סניף ירושלים

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה

רח' יעקב מאיר 10, ירושלים 95513

סניף תל אביב

רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

סניף באר שבע

רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה

רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק

רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשקלון

רח' הרצל 5, אשקלון 78601

סניף אשדוד

רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון

רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף חולון

רח' סוקולוב 28, חולון 58256

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה

רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף מודיעין עילית
אבני נזר 18, מודיעין עילית

סניף קיריין
דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת
מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

□ □ □

החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ
רח' קרן היסוד 18, ירושלים 91079

ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ
רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

ירושלים חיתום והנפקות בע"מ
רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ
רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

כתובתינו באינטרנט: www.bankjerusalem.co.il